

Locale Belangen

Orgaan van de Vereeniging voor Locale Belangen.

Verschijnt den 1sten en 16den van elke maand.

De Vereeniging is opgericht in 1912 en als rechtspersoon erkend bij Gouvernements Besluit d. d. 31 Juli 1922 No. 75. Zij stelt zich ten doel, de ontwikkeling van het gewestelijk en plaatselijk zelfbestuur en de algemeene belangen van locale ressorten te bevorderen.

Commissie van Redactie:

F. W. M. KERCHMAN, G. de RAAD, R. SLAMET.

Redactie-Secretaris: H. OBBINK.

Redacteur voor locaal-technische aangelegenheden: J. J. G. E. RÜCKERT.

Vaste medewerkers: Mr. C. J. van HASSELT, Gerard JANSEN, Mr. M. D. de JONG,

Th. van KEMPEN, en Dr. H. J. LEVELT.

Opneming van een stuk beteekent niet, dat de Redactie zich met den inhoud vereenigt.

Stukken den Secretaris betreffende te zenden aan den heer G. de Raad, Karrenweg 204, Semarang, die betreffende den Penningmeester aan den Heer F. W. M. Kerchman, Pendrian 23, Semarang. Alle voor de Redactie bestemde stukken te zenden aan den Redactie-Secretaris, den heer H. Obbink, Palmenlaan Zuid 41, Semarang.

De Decentralisatie van Bestuur in den Volksraad.

Wanneer men de handelingen van den Volksraad naslaat, zal men het belangrijkste, dat over de decentralisatie van bestuur gesproken is, niet vinden bij Binnenlandsch Bestuur, doch bij Onderwijs.

Evenals vorige jaren kwam ook nu in het Afdeelvingsverslag de steriotiepe vraag voor, hoe het toch stond met de overdracht van onderwijszorg op de lagere autonome gemeenschappen.

Terwijl vele jaren achtereen daarop een antwoord gegeven werd, waarmee de vragers geheel onbevredigd bleven, kwam ditmaal in de M.v.A. (blz. 3) de mededeeling, „dat de Regeering voornemens is, om zoo spoedig doenlijk een „ontwerp-ordonnantie bij den Volksraad in te dienen tot regeling van de „overdracht van de zorg voor het volksonderwijs op den tegenwoordigen „voet aan de regentschappen en stadsgemeenten in West-Java.

„Zoo mogelijk zal het tijdstip van evenbedoelde overdracht worden gesteld op 1 Januari 1932, althans dadelijk na de goedkeuring bij de wet van „de begroting voor dat jaar, terwijl er naar gestreefd zal worden de overdracht van het Volksonderwijs voor geheel Java binnen twee à drie jaren „te voltooien”.

Wekt het opzichzelf verbazing, dat de Regeering bij een aanvullingsbegroting, waarbij geen enkele post, die daarop betrekking heeft, voorkomt en dan ook elke voorbereiding en toelichting ontbreekt, met een dergelijke mededeeling van zeer verstrekkende beteekenis — zoo wel voor het onderwijs als voor de decentralisatie — komt, des te vreemder is dit, wanneer men weet, dat de Regeering was begonnen elke discussie over haar algemeen beleid, ook op onderwijsgebied (M. v. A. afd II blz. 1) bij voorbaat af te wijzen.

Nog merkwaardiger werd het, toen de Regeering, nadat enkele leden, naar aanleiding van bovenaangehaalde mededeeling uit de M. v. A. korte opmerkingen hadden gemaakt — o.a. hun verwondering hadden uitgesproken — de Regeering een volledig schema van overdracht van volksonderwijs op de lagere autonome gebiedsdeelen deed ontwikkelen.

Een verrassing, — ik had bijna geschreven overrompeling — die deed denken aan de overhaaste aankondiging van het bekende herordeningsplan afkomstig van ditzelfde departement in de hoofdzitting 1930.

Een kort historisch overzicht, waaruit zou moeten blijken, dat de gedachten der Regeering allang in deze richting werkzaam waren, ging aan deze verrassende uiteenzetting vooraf, waarin men echter tevergeefs zal zoeken naar een verklaring, waarom jaren achtereen de Regeering tegen elken aandrang op dit punt afwijzend stond en Zij nu plotseling eigener beweging zonder ernstigen aandrang uit den Volksraad ermee komt in een tijd, nu aller aandacht wordt bezig gehouden door problemen van financieelen en economischen aard.

Die verklaring kon Zij ook moeilijk geven.

Zij ligt in het ongeduldig worden van den Minister, den vader van de wet op de bestuurshervorming, inzake den weinigen voortgang, welke tot dusverre met de overdracht van bevoegdheden op de lagere autonome gemeenschappen werd gemaakt.

Het artikel „Bestuurshervorming- Uitbreiding medebestuur”, dat is opgenomen in het orgaan *Locale Belangen* van 1 Maart j.l. (blz 199), waarin een belangrijk deel van een betrekkelijk schrijven van den Minister van Koloniën aan den Gouverneur-Generaal is overgenomen, bevestigt op trefende wijze de hierboven geuite veronderstelling.

Een ander belangrijk motief, hoewel wellicht in vergelijking met het eerstgenoemde voor de Regeering van secundaire beteekenis, is de financieele zijde van de zaak; voor ons is zij in wezen stellig de belangrijkste.

Onze vroegere decentralisatievoorman, oud-burgemeester De Jongh, heeft het zoo dikwerf verkondigd: In tijden van malaise van 's Lands Financiën is de kans op uitbreiding van bevoegdheden der lagere gemeenschappen het grootst.

Hierin ligt inderdaad een groote grond van waarheid. In tijden, waarin het uiterst moeilijk is tot een sluitende Lands begroting te komen, wordt

de verl
kost —

Daarte
zij het

Nu i
ting, di
op uite
verzorg
heeft m
zich af
fers zu
zal daa
uitbrei
geval k
voor, h
den vo
mindere
Bovend
sluiting
den uit
der van

Overc
voor de

Het na
loren g
waarop

Het v
„gedrag
„haar d
„de lan

Voorle
daar al
is ontsta
West-Ja
Djokjaka

De ex
op deze
Aan d
te geven
voor een

*) Zie R

de verleiding groot om zooveel mogelijk van zich af te schuiven, wat geld kost — is de heele instelling der decentralisatie daarvan niet een voorbeeld? — Daartegen moet de zucht om alles aan zich te houden het dan wel eens — zij het met diep leedwezen — afleggen.

Nu is onderwijs en speciaal volksonderwijs een post op de Landsbegrooting, die geld kost en dat in steeds toenemende mate en zelfs wanneer men op uiterst coulante wijze — gezien de tegenwoordige omstandigheden — de verzorging van dit onderwijs overdraagt op de lagere gemeenschappen, dan heeft men daarmee de verantwoordelijkheid voor een belangrijk deel van zich afgewenteld. Wanneer de lagere gemeenschappen ook financieele offers zullen moeten brengen voor de verdere uitbreiding van dat onderwijs, zal daarmee tevens een natuurlijke rem ingeschakeld zijn, om een te snelle uitbreiding en een te hoog oploopen van de kosten te voorkomen. In elk geval komen die kosten dan niet meer rechtstreeks op de Landsbegrooting voor, hoogstens in den vorm van een subsidiepost en in ongunstige perioden voor die begrooting is het veel gemakkelijker subsidieposten te verminderen dan zelf voor te stellen tot sluiting van scholen over te gaan. Bovendien hoeft in een dergelijk geval vermindering van subsidie niet tot sluiting van scholen te leiden, omdat de lagere gemeenschap niet dan in den uitersten nood daartoe zal overgaan en indien even mogelijk het minder van het Land te ontvangen bedrag zal trachten zelf bij te passen.

Overdracht van het volksonderwijs op de lagere gemeenschappen heeft dus voor de Regeering verschillende voordeelen.

Het nadeel voor de centrale organen, dat de zeggenschap over dat onderwijs verloren gaat, is voor een groot deel op te heffen, zooals blijken kan uit de wijze, waarop de Regeering zich de overdracht heeft gedacht.

Het volksonderwijs zal dan „op den tegenwoordigen voet worden overgedragen aan de zorg van de regentschappen en stadsgemeenten, door „haar de beschikking te geven over de middelen, tot dusver daarvoor op „de landbegrooting uitgetrokken” *).

Voorloopig wordt begonnen met West-Java, omdat de bestuurshervorming daar al het langst is doorgevoerd en al min of meer een toestand van rust is ontstaan. Bij doorvoering in de andere provincies zal dan met de in West-Java opgedane praktijk worden rekening gehouden. Soerakarta en Djokjakarta zullen buiten de overdracht blijven.

De exploitatie en de uitbreiding der volksscholen zullen na de overdracht op dezelfde wijze geschieden als onder centraal beheer.

Aan de hand van door het college van gedeputeerden der betrokken provincie te geven voorschriften, zullen de lagere gemeenschappen zorg hebben te dragen voor een bevredigende uitbreiding en verspreiding van het aantal volksscholen.

*) Zie Roneogram 16 Februari, blz. 33—35.

Zij zullen daartoe jaarlijks een werkplan moeten indienen, waarin, nadat dit door gedeputeerden is goedgekeurd, de Gouverneur-Generaal (in wezen het Dept. van Onderwijs na overleg met het Dept. van Financiën) de noodige wijzigingen en aanvullingen — ook met scholen van een ander type bv. bijzondere in de plaats van openbare volksscholen — zal kunnen aanbrengen. Men ziet het, van autonomie op het gebied van volksonderwijs, blijft in wezen nu niet zoo heel veel over.

Wat de financiering betreft, blijft binnen het regentschap de aan de Inlandsche gemeente thans opgelegde verplichting bestaan, om naar draagkracht en vermogen bij te dragen in de kosten der volksscholen. De beginselen der kostenverdeeling tusschen het Land en de Inlandsche gemeenten, aangenomen bij de begrooting 1922, blijven voorshands gehandhaafd, echter met dit verschil, dat de voor het volksonderwijs te verstrekken subsidies voortaan ten laste van de begrooting van het regentschap c. q. van de provincie worden gebracht, tegen compensatie door het Land in den vorm van een algemeene bijdrage aan de betrokken autonome gemeenschappen tot het ontbrekende bedrag der exploitatiekosten.

Ook de Landssubsidie, die thans voor de bezoldigingen der volksonderwijzers wordt gegeven, zal worden omgezet in den vorm van een algemeene bijdrage aan de provincie ten behoeve van de regentschappen, die dezen financieelen steun niet kunnen ontberen.

Waarom in deze regelingen telkens de provincie en gedeputeerden worden ingeschakeld is niet duidelijk, tenzij dat men van het inschakelen van meerdere schijven een stroever verleen van subsidies meent te kunnen verwachten.

Overigens zijn reeds bij den eersten oogopslag plaatsen aan te wijzen, waar de lagere autonome gemeenschappen tot financieele bijdragen genoodzaakt kunnen worden.

Gelukkig zullen de nadere voorstellen nog door den Volksraad behandeld moeten worden. Het zou goed zijn als uit de lagere gemeenschappen, regentschappen zoowel als stadsgemeenten, terzake reeds nu stemmen zouden opgaan. Wellicht biedt de 2e dag op het a.s. Decentralisatiecongres daartoe mede gelegenheid.

Ik moge hierbij gaarne daartoe opwekken.

Een ander belangrijk punt, dat men ook niet bij de normale decentralisatiebesprekingen aantreft, is de kwestie van de eventuele verlaging van de salarissen der locale ambtenaren, wanneer het Land tot vermindering der salarissen der Landsdienaren overgaat.

Door den Heer Monod de Froideville was bij de algemeene beschouwingen erop gewezen, dat ook de locale ambtenaren hun deel zouden moeten bijdragen.

Nu kan de Regeering terzake uiteraard niet in die mate dwingend optre-

den, d
mogen

De l
monde
ministra
bezoldi

De l
Regeeri

Een
De l
of te v
stand k
besoin

Gezi
opvolg
deren c
satie e
eigenlij

De
toch re
reeds

Jamme
zoo la
post z
echter

dit opz
Than

stuursh
plan v
aangebo
voor l

toegelic
De b

hebben
verdere
aanzien

eerst w
De r

zullen r
1) De
2) De t
de h

den, dat Zij voorschrijft, welke salarissen door de lagere gemeenschappen mogen worden betaald. Zij heeft echter een indirect middel.

De Regeering verklaarde toch (rhoneogram 11 Feb. 's avonds blz. 6) bij monde van den Directeur van Financiën, dat de bijdragen aan locale administraties, althans voor een aanzienlijk gedeelte, als indirect betaalde bezoldigingen moeten worden beschouwd.

De bedoeling is duidelijk; door vermindering der bijdragen denkt de Regeering te dwingen tot verlaging der salarissen der locale ambtenaren.

Een weinig bevredigende constructie.

De Regeering heeft nu eenmaal de macht om uitkeeringen te verhoogen of te verlagen, maar als men bedenkt, hoe de tegenwoordige uitkeeringen tot stand kwamen, dan kan de aangevoerde argumentatie niet anders den „pour besoin de la cause” betiteld worden.

Gezien de mate van appreciatie, welke de decentralisatie van de beide opvolgende laatste Regeeringen mocht ondervinden, zou het niets verwonderen of — evenals bij de vorige bezuinigingsperiode — op de decentralisatie evenredig veel meer zou worden bezuinigd dan op de posten der eigenlijke Landsuitgaven.

De besnoeiing van ongeveer f 632.500 op de tegemoetkomingen aan de toch reeds zoo stiefmoederlijk bedeelde provincies en regentschappen, die reeds thans werd voorgesteld en aangenomen, wijst reeds in die richting. Jammer genoeg werd de aanvullingsbegroting, welke dit voorstel bevatte, zoo laat ingediend en was de Volksraad reeds zoo vermoeid, dat deze post zonder verder protest er door ging. De extra-zitting in April belooft echter veel erger dingen te zien te geven. Voor het minste optimisme in dit opzicht bestaat geen aanleiding.

Thans komend tot de eigenlijke behandeling der decentralisatie en bestuurshervormingsposten, dient allereerst gememoreerd, dat het hervormingsplan voor de Buitengewesten binnenkort aan den Volksraad zal worden aangeboden¹⁾, in den vorm van een afzonderlijke aanvullende begroting voor 1931, waarbij zal worden voorgesteld een wijziging — uitgebreid toegelicht — van de redactie van de memoriepost 404 A²⁾.

De bedoeling is, dat de behandeling van dat plan — welke zal plaats hebben in de aangekondigde extra (April) zitting van den Volksraad — geen verdere strekking zal hebben, dan om overeenstemming te verkrijgen, ten aanzien der beginselen en hoofdstrekking der gevolgen. Tot uitvoering zal eerst worden overgegaan, zoodra de financieele vooruitzichten zijn verbeterd.

De reeds meermalen aangekondigde Balische hervormingsvoorstellen zullen niet meer in de April-zitting voorgebracht kunnen worden. Gelukkig

¹⁾ De voorstellen werden door de Regeering intusschen ingediend.

²⁾ De tegenwoordige redactie luidt: „Verdere voorziening voor de voorbereiding van de hervorming van het bestuurswezen”.

maar, want hetgeen de Volksraad dan reeds te behandelen krijgt is zoo omvangrijk en moeilijk, dat een toevoeging van nog meer belangrijke onderwerpen de behandeling ervan niet anders dan schaden kan.

Het ligt intusschen in de bedoeling, de Baliplannen in de komende hoofdzitting voor te brengen en de invoering der hervorming op Bali begin 1932 te doen plaats vinden.

Ook de reeds lang in bewerking zijnde voorstellen tot herschikking van het administratief bestuursapparaat op Java en Madoera zullen op hun vroegst pas in de hoofdzitting behandeling kunnen vinden.

Te betreuren is het daarbij, dat in den nieuwen Volksraad het aantal decentralisatievertegenwoordigers tot een minimum is ingekrompen ¹⁾, terwijl juist het aantal Europeesche B. B. ambtenaren is toegenomen ²⁾. Juist omdat de functies van het B. B. zoo nauw aan die van de lagere autonome gemeenschappen raken, wordt die herschikking ook voor de decentralisatie van het grootste belang en kan de behandeling der voorstellen in den a.s. Volksraad niet dan met groote somberheid worden tegemoet gezien.

Het contact tusschen het B. B. en de lagere autonome gemeenschappen, dat voortdurend meer de aandacht vraagt, vormde ditmaal de hoofdschotel der besprekingen bij de eigenlijke behandeling der decentralisatie nl. in een debat over de toepassing van art. 124. R.O.; dit artikel luidt: „De resident is belast met het toezicht op den regentschapsraad en kan terzake aan het college van gedeputeerden de voorstellen doen, die hij noodig acht”. Nu begint zich langzamerhand meer en meer een praktijk te ontwikkelen, waarbij de residenten — de een ziet het van den ander af — zich meer en meer gaan bemoeien met de regentschapszaken. In regentschapskringen zijn voorbeelden bekend, waarbij de residenten zeer ver gaan. Zich beroepend op art. 124 R.O. vermengen ze echter hun verhouding tot de regenten daarin.

Dat dit in regentschapskringen aanleiding geeft tot toenemende ontstemming behoeft wel geen betoog en komt zeker niet ten voordeele van een goede ontwikkeling der regentschapsraden of van het aanzien van den resident in de inheemsche wereld. Het euvel wordt nog versterkt, doordat de onder den resident dienende assistent-residenten, die met instemming der Regeering hun chef moeten bijstaan in zijn toezicht op de regentschapsraden, in die raden benoemd worden. Een meer tweeslachtige positie is moeilijk denkbaar. Maar wat komt op die wijze van het doel van de instelling der regentschappen: „Opvoeding van de bevolking tot zelfbestuur” terecht? Op deze wijze zegt het Europeesch B. B. wat er gedaan moet worden, evenals het dat voor de

¹⁾ Er werd bij de verkiezing geen enkele gekozen; in hoever door benoeming nog in deze leemte zal worden voorzien, ligt nog in het duister, doch met zekerheid kan al wel worden geconstateerd, dat in den nieuwen Volksraad de decentralisatie in het allergunstigste geval zeer verzwakt zal vertegenwoordigd zijn.

²⁾ Reeds door verkiezing werden er 3 in den Volksraad gebracht!

instelling der raden deed. En met een beroep op art. 124 R.O. is alles wettelijk goedgepraat.

De lezer — en vooral als hij een B. B. ambtenaar is — zal in het bovenstaande wellicht een aanval op het Europeesch B. B. voelen. Toch is dit geheel ten onrechte, niets is minder mijn bedoeling. Als men ziet, dat een vooruitstrevend man als de heer Fournier, die vijf jaar lang lid is geweest van een regentschapsraad, in den Volksraad de meening verkondigt (H. blz. 2043), dat de resident in de eerste plaats verantwoordelijk is, zoowel voor fouten, als voor den goeden gang van zaken in het regentschap en niet de regentschapsraad dan is het toch heel begrijpelijk, dat de residenten, belast met het niet nader omschreven toezicht van art. 124. R.O., dat zeker niet anders voelen.

Maar dit toont te meer aan hoe verkeerd die vaagheid van art. 124 R.O. moet werken.

De Regeering deelde mede die vaagheid juist zoo mooi vinden, dan kon men rustig afwachten hoe zich de zaak ontwikkelde.

Ongetwijfeld is het principe van vrije ontwikkeling zonder dwang in het algemeen zeer toe te juichen, maar het merkwaardige is, dat, zooals het artikel nu luidt, het juist aanleiding geeft tot een ontwikkeling onder dwang en tegengesteld aan de bedoeling van den Wetgever. De vrije en tevens de gewenschte ontwikkeling wordt op die wijze juist tegengewerkt.

De Regeering bleek daarentegen den tegenwoordigen gang van zaken toe te juichen. Zij noemde het toezicht, door de aanwezigheid van het B. B., natuurlijk en noodzakelijk gebleken als een band tusschen dat B. B. en het bestuur, dat door de autonome gemeenschappen wordt uitgeoefend. Naar Hare meening moeten hier toezicht en leiding hand in hand gaan; een zeer belangrijke uitbreiding dus van art. 124 R. O., dat in het geheel niet spreekt van „leiding”. De Regeering verduidelijkte nader, dat Zij onder leiding niets anders verstaat dan een zachteren vorm van toezicht, waarmee Zij de zaak zeker niet heeft verhelderd.

De Heer Blaauw, die een voortreffelijk betoog hield, dat men voor het voornaamste deel terugvindt op blz. 249 e.v. van dit tijdschrift, merkte op, dat het hem na de Regeeringstoelichtingen voortdurend duisterder werd.

Slechts de assistent-resident Beets was het geheel met de Regeering eens. Hij bepleitte zelfs, dat de eventueel de aan de regentschapsraden gegeven bemoeienis met de dessabesturen moest worden verminderd of teruggenomen, als daarvan in de praktijk moeilijkheden met het Europeesch B. B. werden ondervonden. Ook moesten zooveel mogelijk assistent-residenten in de regentschapsraden worden benoemd.

Het betoog van den Heer Beets deed onwillekeurig terugdenken aan de behandeling in 1925 van de instellings-ordonnanties der regentschappen in West-Java, toen de Heer Stokvis erop wees, hoe weinig toch eigenlijk aan de regentschapsraden werd toevertrouwd en de toenmalige Regeerings-

commissaris voor de bestuurshervorming, de Heer Stibbe vol verontwaardiging wees op de belangrijke taak, welke aan de regentschappen ten opzichte van de dessabesturen was toebedacht. Weinig zal die Regeeringsgemachtigde hebben kunnen vermoeden, dat met het vage art. 124 R. O. al die mooie overgedragen bevoegdheden, practisch alle beteekenis kon worden ontnomen; zijn bedoeling is dat zeker niet geweest.

Geen wonder is het, dat de Heeren Beets en Blaauw, welke laatste zoo gedocumenteerd voor de decentralisatiebelangen opkwam, beiden lid van het I. E. V., het zoo in het geheel niet met elkaar eens waren.

Tot een breuk behoefde het gelukkig niet te komen. De motie Blaauw, mede onderteeekend door de Heeren Fournier, Wiranata Koesoema en ondergeteeekende, bedoelde te komen tot zoodanige herziening of aanvulling van art. 124. R. O., dat een normale ontwikkeling der regentschappen verzekerd zou zijn, die motie werd ingetrokken, nadat de Regeering had toegezegd, dat Zij een nader onderzoek naar de werking van art. 124 R. O. zou doen instellen en daarvan zou doen afhangen met welke voorstellen Zij zou komen.

Met belangstelling zal het resultaat van dit onderzoek, zoowel in B.B. — als in decentralisatiekringen worden tegemoet gezien. Te hopen is het, dat dit onderzoek niet alleen op papier zal worden ingesteld, want dan is van de resultaten — gelet op den bestaande hiërarchische verhoudingen — al bitter weinig te verwachten.

Behalve deze hoofdzaak werden slechts ondergeschikte punten aangeroerd. Enkele daarvan; zooals de kampongverbetering, de bestudeering van de herziening van het kiesrecht, het salaris van den gemeentesecretaris van Fort de Kock, de herziening van het salaris van de burgemeesters der kleinere gemeenten, vonden in vorige zittingen meer uitvoerige bespreking. Aangezien terzake geen nieuwe gezichtspunten werden geopend, wordt thans met de vermelding zonder meer volstaan.

De Heer Ratulangie mocht vernemen, dat ook de Regeering „tot de overtuiging is gekomen, dat de praktijk heeft uitgewezen, dat de kiesregeling voor den Minahasaraad op eenige punten wijziging behoeft” (H. blz. 2327).

De Heer Blaauw kreeg ten antwoord, dat de Regeering een benoeming van een „niet-raadslid tot loco-burgemeester volgens de bestaande bepalingen der S.G.O. wettig acht.” (zelfde blz.)

Daarbij werd verwezen naar een rondschrĳven van den Directeur B. B. van 22 December 1930 No. Dec. 26/37/15, gericht tot de Gouverneurs der Java-provincies, met uitnoodiging de burgemeesters der stadsgemeenten daarmee in kennis te stellen. Wellicht opent deze aanwijzing de gelegenheid om door middel van Locale Belangen dit rondschrĳven ook in ruimer decentralisatiekring bekend te maken.

Is het college van gedeputeerden bevoegd om besluiten van den regentschapsraad ter wijziging aan den regentschapsraad terug te zenden?

Onder dezen titel behandelt de heer K. in *Locale belangen* van 16 November 1930 (Aflevering 22) een vraag die, voor Midden-Java nieuw, voor alle gemeenschappen binnen het gebied van provinciale bestuursvoering zeer zeker niet zonder praktische beteekenis is.

Als een vervolg op dit artikel zijn klaarblijkelijk te beschouwen de opmerkingen van den heer K. in *Locale Belangen* van 16 Februari jl. (Aflevering 4) over de vraag of het college van gedeputeerden wel bevoegd is de afkondiging van regentschapsverordeningen te weigeren of te vertragen.

Beide vragen beantwoordt de heer K. ontkennend. Zijnziens valt hier zelfs een aantasting van de beginselen der decentralisatie te constateeren, waartegen uiteraard krachtig wordt geprotesteerd.

Het loont daarom de moeite wat dieper op deze zaak in te gaan.

Competentie-kwesties zijn al even oud als organisatie en administratie. Zij duiken echter vooral op in tijden van overgang na wijziging van het bestuursstelsel.

De wel wat overhaaste invoering van de „bestuurshervorming”, thans op Java beklonken op 1 Januari 1930 met de hervormingen in Midden-Java, heeft wel in bijzondere mate tot tal van locale bevoegdheidskwesties aanleiding gegeven, nog gezwogen van de door die hervorming veroorzaakte moeilijkheden in de „Landssfeer”, waarover departementen, diensten, speciale commissies en Regeerings-adviseurs zich nu reeds geruimen tijd het hoofd breken.

Wat den lokalen kant betreft, is het geenszins te verwonderen, dat het creëeren en coördineeren van nieuwe autonome gemeenschappen met nieuwe bevoegdheden en het in ander verband brengen van bestaande ressorten vooral den eersten tijd aanleiding geeft tot wrijving, waarbij een ieder er op bedacht zal zijn de eigen machtspositie zooveel mogelijk te versterken en te beschermen tegen hetgeen, terecht of ten onrechte, als een aanslag daarop wordt beschouwd. Slechts geleidelijk, door beter begripen van eigen en anderer positie, door den wil vooral tot vruchtbare samenwerking waar die noodzakelijk is, kan een evenwichtstoestand ontstaan. Meeningsverschillen over bevoegdheidsbegrenzing zijn uit den aard der zaak ook dan niet uitgesloten, maar deze zullen toch wel steeds zeldzamer worden.

Doch ter zake. De heer K. bespreekt de houding van het college van gedeputeerden van den provincialen raad van Midden-Java, hetwelk regentschapsverordeningen, welke geen goedkeuring vereischen, niet aanstonds zou hebben afgekondigd in het provinciaal blad, doch in stede daarvan aan de regentschapsautoriteiten in overweging heeft gegeven de verordeningen vooraf in zeker opzicht te herzien of zelfs geheel in te trekken.

Anders geformuleerd gaat het hier om de vraag: is het college van gedeputeerden bevoegd de opnemings (ter afkondiging) in het officieel nieuwsblad van regentschapsverordeningen, welke geen goedkeuring behoeven, afhankelijk te stellen van de voldoening aan voorwaarden tot redactiewijziging, welke dit college den regentschapsraad stelt?

De heer K. beroept zich in het eerste stuk op artikel 52 der R.O. („Aan den regentschapsraad behoort de regeling en het bestuur van de huishouding van het regentschap”) en op de regeling van het hooger toezicht op de handelingen van den raad in de artikelen 58 en 129 (bedoeld is 124) en volgende der regentschapsordonnantie.

In de beslissing van het college van gedeputeerden van Midden-Java — welke niet eens op zichzelf zou staan — ziet de heer K. „bedenklijke bevoogding van den regentschapsraad”, aantasting van den geest der bestuursvorming en het in discredit brengen van de decentralisatie.

Het is dus niet gering wat hier het college van dagelijksch bestuur van de provincie Midden-Java in de schoenen wordt geschoven! De vraag rijst echter: is in dit geval niet wat haastig alarm geblazen?

Mijns inziens dient in het oog te worden gehouden, dat de bepalingen en voorschriften van de R.O. berekend zijn op *normale*, gerijpte toestanden en verhoudingen, d.w.z. op regentschapsbesturen, die geacht worden volkomen op de hoogte zijn van de rechten en verplichtingen, welke de hun opgelegde taak medebrengt, en die weten op welke wijze en voor het hooger toezicht belangrijk punt — in welken *vorm* zij van die rechten gebruik dienen te maken en hunne verplichtingen dienen na te komen.

Die taak is echter voor deze besturen bij de instelling der regentschappen geheel nieuw. Over personeel, dat administratief zoodanig onderlegd is, dat het aanstonds in staat is met de noodige kennis van zaken de vele problemen op te lossen, waarvoor de R.O. en de overige regentschapswetgeving de administratie stelt, kan uit den aard der zaak geen enkele der uit den grond gestampte regentschapssecretarieën beschikken. Zoodanig personeel zou in verband met de vereischte hoogere scholing ook door geen enkel regentschap kunnen worden betaald.

Maar dan is het toch ook zeer begrijpelijk dat, vooral den eersten tijd na de instelling der regentschappen, door onbekendheid met de nieuwe bepalingen en onervarenheid in het opstellen van beslissingen (verordeningen en besluiten) vaak geheel te goeder trouw fouten worden gemaakt. Fouten niet alleen naar den inhoud der beslissingen, maar evenzeer ten aanzien van de dikwijls wettelijk voorgeschreven vormen.

Wat moet, in geval deze onjuistheden onder de oogen van het college van gedeputeerden komen, dit college doen ten einde de zaak in orde te brengen? Ziedaar de vraag, waarvoor in West-, Oost- en tenslotte ook in Midden-Java de colleges van gedeputeerden zich reeds aanstonds na

hun
opge
vraa
op c
Sl
conc
voor
voor
wett
den
der
raal
R.O.
wel
Z
teer
of h
te d
dus
ever
tie l
op
in d
W
heef
slec
eers
van
hoog
om
besl
gron
niet
adm
H
uitvo
voor
H
allee
ning
gegr
in d

hun optreden als zoodanig gesteld zagen bij de uitoefening van het hun opgedragen repressief toezicht op de beslissingen der regentschapsraden. Een vraag, die gelijk aanstonds moge blijken, in deze 3 provincies in hoofdzaak op dezelfde wijze beantwoord is.

Slaat men er de R. O. op na, dan komt men — met den heer K. — tot de conclusie, dat afgescheiden eenerzijds van regentschaps*belasting*verordeningen, voor welker behandeling artikel 59 R. O. een bepaalde procedure voorschrijft, anderzijds van de besluiten en verordeningen, welke ingevolge wettelijke bepalingen goedkeuring vereischen, het college van gedeputeerden in het algemeen slechts open staat de weg, aangeduid in artikel 125 der R. O. d.w.z. het ter vernietiging voordragen bij den Gouverneur-Generaal van regentschapsbesluiten, (verordeningen daaronder begrepen; zie art. 2 R. O.) die in strijd zijn met een algemeene of provinciale verordening, dan wel met het algemeen belang.

Zelfs legt het tweede lid van artikel 125 R. O. het college van gedeputeerden, in geval het een besluit in strijd acht met wettelijke voorzieningen of het algemeen belang, de *verplichting* op dit besluit ter vernietiging voor te dragen. Volgens de letter van de wet mag in deze gevallen het college dus niet de hand over 't hart strijken en het besluit laten passeeren en evenmin dit terug zenden aan den raad ter verbetering. Uit deze constructie blijkt m.i. duidelijk, dat de regeling van het hooger toezicht is gebaseerd op den toestand, waarin de regentschapsbesturen voldoende geverseerd zijn in de hanteering van de voorschriften op de regentschapsadministratie.

Want niet mag worden vergeten, dat — gelijk ook de Regeering zoo vaak heeft betoogd — het vernietigingsrecht is een zeer uitzonderlijk recht, waarvan slechts in zeer spaarzame gevallen wordt gebruik gemaakt. In den regel wordt eerst gepoogd den zondaar met een zoet lijntje of met kracht van argumenten van de dwalingen zijns weegs — of wat daarvoor in de oogen van het hooger gezag doorgaat — terug te brengen! Lukt dit niet, gaat het derhalve om een *welbewust* door een orgaan der lagere gemeenschap genomen beslissing, die volgens het met het vernietigingsrecht toegerust gezag op grond van strijd met de wettelijke voorschriften, of met het algemeen belang niet door den beugel kan, dan eerst wordt het vernietigingswapen in de administratieve arena geslingerd en het aangevochten besluit weggevaagd.

Het gaat er mee als met de kapitale straffen. Ook die worden niet ten uitvoer gelegd — althans niet in de geordende samenlevingen — tenzij met voorbedachten rade het zwaarste misdrijf in de maatschappij is begaan.

Het is in ieder geval duidelijk en ook practisch en logisch, dat wanneer alleen uit onbedrevenheid in het opmaken van raadsbesluiten en verordeningen gezondigd wordt tegen wettelijke voorschriften, niet aanstonds gegrepen wordt naar een zoo rigoureuus middel als vernietiging. Er is m. i. in die gevallen niets tegen en alles voor om eerst het betrokken orgaan

op de gemaakte fouten of tekortkomingen opmerkzaam te maken en gelegenheid te geven het besluit te herzien. Uit hetgeen bekend is geworden van de werkzaamheden der colleges van dagelijksch bestuur in de Provincies West- en Oost-Java blijkt, *) dat aldaar ditzelfde systeem wordt toegepast.

Dat verder bij het maken van op- en aanmerkingen door de colleges van gedeputeerden niet aanstonds met vernietiging geschermd wordt is m.i. ook volkomen begrijpelijk. Het gaat immers in den regel om geheel te goeder trouw begane vergissingen. Wat een onaangename indruk maakt het niet wanneer men, meenende naar beste weten gehandeld te hebben, allerlei bedekte of onbedekte bedreigingen naar 't hoofd krijgt! Dat geeft, ook in de gewone omgangsvormen, geen pas.

Thans nog een enkel woord speciaal naar aanleiding van het tweede artikel van den heer K.

Hierin wordt betoogd, dat het college van gedeputeerden niet de wacht mag betrekken bij het provinciaal blad en plaatsing van verordeningen weigeren, waarop hunnerzijds geen fiat is verleend.

In verband hiermede wordt voorgesteld den regent de gelegenheid te geven om rechtstreeks, dus zonder intermediair van het college van gedeputeerden, voor de plaatsing van de regentschapsverordeningen in het provinciaal blad te dragen.

Maar, zou ik willen vragen, wat zijn in de practijk de consequenties hiervan? Houdt men in het oog, dat voor de nieuwe gemeenschappen de eerste schreden op het pad van autonomie en zelfbestuur niet anders dan moeilijk kunnen zijn, dat de hanteering van de nieuwe bevoegheden door de vaak minder duidelijke of minder volledige redactie van de R. O. (zie verslag Herzieningscommissie) nog wordt bemoeilijkt, dan zal het duidelijk zijn dat — zonder dat iemand daarvan een verwijt kan worden gemaakt — vooral in den beginne het aantal beslissingen, waaraan in een of ander opzicht iets hapert, zeer groot moet zijn. De ervaringen in de drie provincies op Java zijn daar om zulks te bevestigen.

Moeten nu alle verordeningen, die door onbedrevenheid in het opstellen van deze producten van wetgeving, of door nog onvoldoende bekendheid met de wettelijke voorschriften niet geheel juist zijn, toch maar aanstonds met deze onjuistheden worden afgekondigd, dus met de wetenschap, dat redres noodzakelijk is en in het vooruitzicht van nieuwen, niet geringen administratieven omslag, nog afgezien van de verwarring en het misverstand, welke kunnen ontstaan door het verbindend worden van onjuiste voor-

*) Noot.

Vgl. Provinciaal Jaarverslag West-Java 1926, blz. 30—31 en Jaarverslag Oost-Java 1929, blz. 49—50.

schriften en het overnemen van deze foutieve bepalingen in andere autonome gemeenschappen?

Het behoeft geen betoog, dat hiermede de regentschappen geenszins gebaat zullen zijn en de administratie daarentegen onmatig verzwaard.

Het komt mij dan ook voor, dat in het aanvangsstadium van de werkzaamheid der landelijke gemeenten veel meer in den geest van de wetgevende organen, de regentschapsraden dus, wordt gehandeld, wanneer nog vóór de afkondiging van hunne verordeningen de aandacht wordt gevestigd op de punten, welke in strijd zijn met de erkende beginselen van locale wetgeving of speciale wettelijke voorschriften a.a.

Hiermede wordt m.i. aan de beginselen van decentralisatie en bestuurshervorming geenszins geweld aangedaan, integendeel, juist getracht de moeilijkheden van de periode van inwerken der locale bestuursorganen op praktische wijze tot zoo gering mogelijke proporties terug te brengen.

R.

Decentraliana.

Verkeerswegen en belastingen.

De regeeringsplannen om met ingang van 1932 een centrale autobelasting in te voeren, geven ons aanleiding, hierover het een en ander naar voren te brengen wat gemeengoed is onder autobezitters en -exploitanten, terwijl wij der regeering wél haar aandacht vragen voor de aan het slot van ons betoog voorkomende conclusies en suggesties.

De wegen brengen staatsorde, welvaart, comfort en beschaving. Zij zijn de uitwisselaars van economische en geestelijke waarden. Zij doen de wereld leven!

Verkeerswegen zijn dus een eminent algemeen belang; vandaar komt het, dat zij een voornaam punt van overheidszorg uitmaken en dat de gemeenschap ten allen tijde bereid is om de hiervoor noodige en niet geringe middelen op te brengen.

In *onderling overleg* behoort daarom vastgesteld te worden, wat noodzakelijkerwijze moet worden uitgevoerd en welke belastingen hiervoor op de gemeenschap zullen komen te rusten.

Zijn de wegen er in bruikbaren staat, dan zal het natuurlijkerwijze gebeuren, dat deze of gene meer direct en indirect voordeel heeft van het verkeerswegennet dan een ander lid der samenleving.

De verdeling van arbeid en differentiatie van beroepen en bedrijven maken zelfs, dat een enkeling, een belangengemeenschap of een maatschap,

het onderneemt om in het bijzonder den verkeersweg te benutten voor zijn doel, dat in laatste instantie altijd is: het brengen van verbruiks-artikelen naar den verbruiker en het ontlasten van den producent van zijn producten.

Tenslotte kan men een derden weggebruiker onderscheiden, die den verkeersweg min of meer uitsluitend gebruikt om zichzelf daarlangs te verplaatsen, aangezien zijn tegenwoordigheid dan hier dan weer daar door zijn zaken of liefhebberijen vereischt of verlangd wordt.

Het is nu klaarblijkelijk onbillijk om den bescheiden weggebruiker of hem, die slechts indirect voordeel van het wegennet heeft, even zwaar te belasten in de uitgaven voor wegaanleg en -onderhoud als de zeer intensief van de wegen gebruikmakenden.

Zal bijvoorbeeld een nieuwe weg aangelegd worden, onverschillig waar, dan is echter nooit zeker te zeggen, hoe groot het aandeel profijt van alle individuën afzonderlijk, in een bepaald ruim te nemen *rayon*, zal zijn. Dit is afhankelijk van tijd, plaats en derzels ingewikkeld-samengestelde omstandigheden.

Want strikt genomen, heeft een inboorling van Lapland ook eenig profijt, zij het niet oogenblikkelijk dan toch later, van een nieuw aan te leggen weg in Binnen-Atjeh, die in de eerste plaats tot pacificatie en rust heeft bij te dragen in het betrokken Atjehsche binnenland, doch die later de leven-brennende ader voor die streek zal worden, waardoor waardevolle goederen in het wereldverkeer gebracht en omgekeerd daaruit ontleend zullen worden.

Zoo zal de heele wereld — en dus ook Ned.-Indië — voordeel ervaren van den aanleg of van de verbetering van een verkeersweg naar het binnenste van het Congo-gebied in Afrika, of waar elders ook.

Het juiste aandeel van ieder individu, behoorende tot een Staatsverband, in de wegen-uitgaven van dat Staatsverband (waarover hij zijn partje zeggenschap behoort te hebben), is natuurlijk niet precies te zeggen, maar bij benadering toch wel het billijk aandeel, hetgeen door de verantwoordelijke en deskundige regeerorganen wordt vastgesteld en in een uitgebreide belastingwetgeving gewoonlijk is vastgelegd (directe en indirecte belastingen).

Dit geschiedt niet alleen voor de wegen-uitgaven, doch ook voor de onkosten, verbonden aan de landsverdediging, het onderwijs, de justitie, en de andere zaken, waarom de Staatsgemeenschap, die in zichzelf een politieke en economische belanggemeenschap is, vraagt.

Het springt nu wel in 't oog, dat het billijk is om zoowel den enkeling als de groote handelsmaatschappij of het concessie-bedrijf elk naar verhouding en draagkracht te laten bijdragen in de diverse landsuitgaven, waarvan wij hier de wegunuitgaven alleen verder nader zullen beschouwen, en *daarboven* nog *retributieve* belastingen te laten drukken op bijzondere categoriën, die vooral van deze landsuitgaven profiteeren, dus hier: de *speciale weggebruikers*, omdat

1e: zij
dien weg
dus conc
2e: zij
3e: zij
economi
dere we
hoewel
gen wor
Deze
leving b
deele d
worden.

Wij v
Eerste
wone”
moet h
overige
de doo
te stell
wegaan
gezie
mee sa
gezie
terston
gezie
zijn en
Zulk
reeds v
kolonia
te stell
T w
Indisch
waarin
a) d
(wegge
b) e
algeme
der b
belang

1e: zij aan den weg hun bestaan ontleenen of mede ontleenen en zonder dien weg niet als zoodanig zouden kunnen hebben bestaan (als het ware dus concessiecijs);

2e: zij meerdere slijtage, dus hoogere onderhoudskosten veroorzaken; en

3e: zij veelal hoge eischen stellen aan den weg (met het oog op de economie van hun bedrijf), wat den wegbeheerder tot toepassing van duurdere wegconstructies noopt, zwichten als hij moet voor de publieke opinie, hoewel hierdoor ook vaak weer besparing op periodiek onderhoud verkregen wordt.

Deze bijzondere, „intensieve” weggebruikers zijn echter voor de samenleving buitengewoon nuttig, zelfs onmisbaar, en mogen derhalve in geen deele door de speciale wegen- of transportretributies ernstig getroffen worden.

* *
* *

Wij willen thans de volgende drie stellingen poneeren:

Eerste stelling: In verband met het uitzonderlijke karakter van de „gewone” verkeerswegen, hun beheer en hun financiering is het mogelijk — en moet het mogelijk gemaakt worden — om de wegenhuishouding van de overige Staatshuishouding af te zonderen en haar de haar toekomende, want de door en voor het weggebruik opgebrachte, sommen ter beschikking te stellen, ter bereiking van een grootere doelmatigheid en efficiency in wegaanleg en -onderhoud,

gezien de overwegende economische en welvaartsbelangen, die hier direct mee samenhangen of soms zelfs van afhangen,

gezien de groote baten, die door meerdere en betere wegen land en volk terstond gaan toevloeien, en

gezien ook de groote bedragen, die bij de wegenhuishouding gemoeid zijn en die niet de minste verspilling gedoogen.

Zulks is in Groot-Brittannië, Nederland, de U. S. A. en andere landen reeds verwezenlijkt! En is dus ook hier in te voeren. Temeer daar hier een koloniale, centrale regeering het makkelijk in haar hand heeft om zulks in te stellen.

Tweede stelling: Geconstitueerd moet worden een „Nederlandsch-Indisch Wegenfonds” (of beter een Java-, een Celebes-, enz. Wegenfonds) waarin gestort zullen worden:

a) de geheele opbrengst van alle op bijzondere weggebruikers gelegde (weggebruiks) belastingen;

b) een *fair* deel der opbrengsten van alle andere door het land geheven algemeene directe en indirecte belastingen, overeenkomende met het profijt der bescheiden en indirecte weggebruikers en beantwoordende aan het belang, dat de gemeenschap in haar geheel heeft bij de existentie van

goede wegen, gesteld tegenover haar belangen bij landsverdediging, onderwijs, justitie, politie en andere; en

c) de geheele opbrengst van alle heerendienstafkoopingen,

uit welk fonds alle noodige wegwitgaven bestreden moeten worden, en welk fonds daartoe door verdeeling ter beschikking zal worden gesteld van de technische locale wegbeheerende diensten en van die lichamen, instellingen of vereenigingen, welke ten genoegen van het dit fonds beheerend college (zie derde stelling) het wegen- en verkeersbelang, de wegentechniek en haar bevordering, en het weggebruik en het wegbeheer in den algemeensten zin dienen (hier wordt bovenal bedoeld op de Ned.-Ind. Wegen-vereeniging en de Java Motor Club).

Derde stelling: Teneinde de meest belanghebbende weggebruikers, die verreweg het leeuwendeel in dit N.-I. Wegenfonds zullen bijdragen bij behoud der huidige heffingen, de noodige medezeggingschap over het beheer van dit fonds te geven, moet een autonome raad van beheer door den gouverneur-generaal ingesteld worden, waarin, naast regeerings-vertegenwoordigers, ook afgevaardigden van weggebruikers en locale raden of ressorten zitting hebben, benevens wegentechnici en belasting-deskundigen, welke raad van beheer enkele malen 's jaars in rade bijeenkomt en uit zijn midden een uiterst bevoegd en te bezoldigen directorium kiest voor de dagelijksche bestuurs-aangelegenheden, de uitschrijving der plenaire vergaderingen en het onderhouden en de onderlinge uitwisseling van tusschen-tijdsch, schriftelijk contact met de overige verspreide leden van den raad van beheer.

*
*
*

Het motorverkeer is, met name voor de Inheemsche bevolking, van bijzondere beteekenis (p. II).

Den verderen uitgroei van het oplevende motorverkeer worde geen belemmering in den weg gelegd. (p. II).

Het moderne middel van vervoer is er een, dat aanpassing vindt bij het volksleven. Zoo iets, dan typeert zeker dit de beteekenis van de auto voor Indië. (p. 12).

Allen hebben belang bij den openbaren weg. (p. 52).

Door een ruim deel der belastingpenningen aan te wenden voor wegen, worden zij zeker naar juist inzicht land en volk ten nutte gemaakt (p. 25).

Geld, aan wegen besteed, werpt hier in Nederlandsch-Indië in elk geval goede vruchten voor de betrokken bevolking af. (p. 52).

Ook de fiscus krijgt van een dergelijke verhooging van de algemeene welvaart zijn rechtmatig deel; ziet namelijk in de schatkist op den duur een groot gedeelte terugvloeien van de gelden, welke in wegen zijn gestoken. (p. 53).

Een ni
gebracht,
wijsbare
(p. 53).

(Grepe

Wij zu
om het k

Op he
tingen, w

1: inv

2: inv

3: acc

4: per

5: loc

6: loc

7: loc

8: loc

In het

rechtstre

inkomste

lastig (

geld, de

onder b

De op

jaren, 19

De b
hierbove
worden.

Een niet onbelangrijk deel van de belastingen wordt trouwens juist opgebracht, dank zij het wegverkeer, zoodat het ook uit dien hoofde een onafwijsbare plicht is, dit uit de opbrengt hiervan naar het mogelijke te dienen. (p. 53).

(*Grepen uit het Verslag der M.V.C. 1928*).

Wij zullen thans nagaan hoe groot (in geld uitgedrukt) de inzet is waarom het hier gaat.

Op het bijzonder weggebruik drukken de volgende voornaamste belastingen, waarvan de eerste zes speciaal het motorverkeer treffen:

- 1: invoerrechten op automobielen, motorrijwielen en onderdeelen;
- 2: invoerrechten op banden en smeermiddelen;
- 3: accijns op benzine (f 7.80 per 100 liters motorbrandstof);
- 4: personeele belasting op automobielen en motorrijwielen;
- 5: locale belastingen op motorvoertuigen;
- 6: locale belastingen op al dan niet openbaar motortransport;
- 7: locale belastingen op andere of „gewone” voertuigen; en
- 8: locale belastingen op al dan niet openbaar trekdierttransport.

In het algemeen zijn er dan de directe en indirecte belastingen, die niet rechtstreeks met het weggebruik in verband staan, als bijvoorbeeld de inkomstenbelasting met de locale opcenten daarop, de vennootschapsbelasting (auto-assurantie-maatschappijen), de bedrijfsbelasting, het goederengeld, de personeele belasting, de overige invoerrechten en accijnzen (waaronder bijvoorbeeld op asfalt, wegwalsen en andere wegenmachines), enz.

De opbrengst der bovenbedoelde belastingen 1 t/m 6 hebben over de jaren 1925 — 1930 naar schatting als volgt bedragen:

Geheel Ned.-Indië waarvan Java alleen.

	gulden.	gulden.
1925	17.000.000,—	9.600.000,—
1926	19.000.000,—	11.800.000,—
1927	22.000.000,—	14.000.000,—
1928	26.000.000,—	16.100.000,—
1929	30.500 000,—	18.200.000,—
1930	35.000.000,—	20.200.000,—
1931 taxatie	40.000.000,—	22 200.000,—
1932 „	45.000.000,—	24.100.000,—
1933 „	50.000.000,—	26.000.000,—

De belastingen sub 7 en 8 bedragen niet meer dan 1 of 2 pCt. van de hierboven afgedrukte totalen, zoodat zij voorloopig verwaarloosd mogen worden.

Stellen wij het „fair” aandeel in de overige lands-inkomsten, welke tenbate van de wegen aangewend behooren te worden (zie stelling II) op 5 pCt. van het totaal, dan zijn wij hiermede in goed gezelschap van de Motorverkeers-commissie-Van Breen, die in haar verslag van 1928 zelfs nog verder gaat en schrijft: „dat 5 pCt. van de totale belastingopbrengst aan het motorverkeer over den gewonen weg reeds *te danken* is geweest.” Hierbij zou dan nog het aandeel van al het andere wegtransport gevoegd moeten worden, wat wel weer tegenover de baten van het motorverkeer gevoeglijk verwaarloosd kan worden.

Dit 5 pct.-aandeel is voor de jaren 1925 — 1930 te stellen op *f* 17.100.000 (1925) à *f* 19.000.000 (1930) en zal naar taxatie circa *f* 20.000.000 bedragen in de jaren 1932 en 1933.

Wat de opbrengst van den afkoop van heerendiensten betreft, staan ons slechts enkele cijfers ter beschikking, op grond waarvan wij deze opbrengst op een *f* 3.000.000 per jaar totaal wagen te stellen (voor geheel Nederlandsch-Indië).

Indien met 1932 een Ned.-Ind. Wegenfonds wordt ingesteld en voorzien van de middelen, zooals wij ons op billijke gronden dat voorstellen, dan zal in de jaren 1932 en 1933 voor de Ned.-Indische wegen beschikbaar kunnen worden gesteld:

1932 *f* 68.000.000,—

1933 *f* 73.000.000,—

Voor 1929 en 1930 zijn door de diverse belastingplichtigen respectievelijk *f* 52.000.000 en *f* 57.000.000 voor *wegendoeleinden* opgebracht geworden!

* *

Gaan wij thans na wat in 1929 voor de Ned.-Indische wegen door de overheidsinstanties is besteed:

1929 begr. Centrale regeering	<i>f</i> 10.630.000,—
„ „ Provincies en afd.	„ 12.029.000,—
„ „ Stadsgemeenten	„ 2.645.000,—
„ „ Regentschappen	„ 3.658.000,—
„ onvoorzien circa 10 pct.	„ 2.898.000,—
	<i>f</i> 31.860.000,—

of wel slechts 35% van de opgebrachte gelden!

Het Ned.-Indisch wegennet is alleen in 1929 reeds voor rond 20 miljoen gulden *te kort gedaan* en daarmede de geheele Nederlandsch-Indische bevolkings-gemeenschap, waaronder vooral de bijzondere weggebruikers, die

voor 80 à
positieve

Waar z

Had nie
belast kur

Ja!

Inplaats
het met J
sluitende

Thans v
verre v
brachte w
in een het
de belasti
worden.

Dat dit
Wegenfonde

Wat er

1e: Da
cars en vo
stand. M
ken — ook
verkeer elk
breed) kan
(telefoonlei
zien van w

2e: In
snelverkeer

3e: Sch
zichtelijk e

4e: Wa
schuin) gek

5e: Te
veilig en ov

6e: Ove
ven te wor

7e: Ter
dicale hertr

effectieve m

voor 80 à 90 pct. uit Inheemschen hebben bestaan. Negatieve welvaartspolitic, positieve benadeeling aldus!

Waar zijn die twintig millioen gulden gebleven?

Had niet het motorverkeer in 1929 met 20 millioen gulden minder zwaar belast kunnen worden?

Ja!

Inplaats van het motorverkeer met ruim f 30.000.000 te belasten, had het met f 10.000.000 of 1/3 daarvan ook gekund. Dan had men toch nog sluitende wegen-begrootingen gehad.

* *

Thans willen wij beweren, dat inderdaad het wegennet nog verre van voldoende is. Dat dus inderdaad de moeizaam opgebrachte wegens gelden hun bestemming gemist hebben. Dat, om de wegen in een het motor- of snelverkeer beter convenieerenden staat te brengen, de belastingen, zooals die thans zijn, niet verhoogd behoeven te worden.

Dat dit het beste te bereiken is door de instelling van een Ned.-Indisch Wegenfonds (stelling II), onder het door ons gedachte beheer (stelling III).

Wat er aan het wegennet verbeterd kan worden?

1e: Dat auto's, fietsen, motorrijwielen, trucks, bussen sapikarren, dogcars en voetgangers op één rijvlak plaats moeten vinden, is een misstand. Men moet de bestaande buitenwegen bijna alle dubbelbreed maken — ook de bruggen tusschen de leuning — en het langzaam- en snelverkeer elk zijn ganschelijk afgescheiden eigen (liefst drie verkeersstrooken breed) kan men de geëigende constructie geven, ontdaan van telefoonpalen (telefoonleidingen geleidelijk in ondergrondsche kabels converteeren), voorzien van wegbeplanting buiten de bermen.

2e: In bochten moet het rijvlak hellend liggen, althans wat betreft de snelverkeersband.

3e: Scherpe en onnoodige bochten *moeten geëlimineerd*, de andere overzichtelijk en *veilig* gemaakt worden.

4e: Water- en spoorwegen dienen ongedwongen en natuurlijk (dus veelal schuin) gekruist te worden.

5e: Te steile hellingen moeten vermeden, omgaan worden: de andere *veilig* en overzichtelijk zijn. Schadelijke hellingen (of verloren stijgingen) mogen absoluut niet voorkomen.

6e: Overbodige overwegen dienen ontweken of door viaducten opgeheven te worden.

7e: Ter verwezenlijking van de punten 3, 4, 5 en 6 zal doorgaans radicale *hertraceering* der gewone (buiten-) wegen het aangewezen en eenig effectieve middel zijn, ter verkrijging van een snel en *veilig* motorverkeer.

8e: Drukke wooncentra en markten (passers) dienen in een wijden boog ontgaan te kunnen en moeten worden, zoowel door het doorgaand tjikar- als door het doorgaand motorverkeer.

9e: Met cementbeton als slijtlaag voor verhardingen worde op groote schaal proeven genomen.

* * *

En tenslotte vermeldt onze verlanglijst:

10: De stichting van een half dozijn leergangen op diverse ambachtsscholen voor een *all-round*-chauffeurs-opleiding, de invoering van verkeers-onderwijs en veiligheids-instructie op de lagere scholen en Inheemsche volkscholen en — *last but not least* — de toekenning van jaarlijksche subsidies aan de Ned.-Ind. Wegenvereeniging (zie stelling II) en de Koninklijke Vereeniging Java-Motor Club van voorloopig respectievelijk 1 pct. en 1/4 pct der totale Wegenfondsmiddelen.

Indien deze tien punten geheel of grootendeels in het program van het Wegenfonds officieel overgenomen worden, zal het Ned.-Indisch motorverkeer *gaarne* de thans reeds zoo hoog opgeschroefde weggebruiksbelastingen willen blijven betalen in haar bestaande grootte of daaromtrent.

De belastingen 1 tot en met 4 (zie boven) kunnen dus op het huidig bedrag of percentage gehandhaafd blijven. De benzine-belasting zal dan daarvan verreweg den hoofdschotel vormen.

Inplaats van die, sub 5 en 6 genoemd, zijn wij voorstanders van:

- a) een nummerbewijs-licentie van f 100,— eens en vooral te betalen;
- b) een rijbewijs-licentie van f 10,— eveneens één keer te betalen, en
- c) een licentie voor alle taxi's, autobussen en openbare vrachtauto's van f 1000,— ineens (de levensduur van dergelijke motor-vehikels op gemiddeld 5 jaren stellend, wordt dit ongeveer f 200,— per jaar).

De opbrengsten van 5 en 6 zullen met 2 à 3 millioen gulden per jaar dalen, doch dit is van *secundair* belang: het openbaar motortransportbedrijf vooral *moet* thans een weinig ontlast worden.

Het gebruik van vol-gummi-banden moet voor motorvoertuigen geheel verboden worden. De electriche accu-auto's kunnen voorloopig vrijgelaten worden. Belasting-differentiatie naar gewicht, zitplaatsen, laadvermogen, behandeling, motorvermogen, ton-kilometrage of anderszins is of omslachtig, of oncontroleerbaar, of onpractisch, of theoretisch uit den boeze. Benzine-belasting is de eenig juiste retributieve heffing op motortransport voor de mate van gebruik en afslijting van den weg. Zij is bovendien zeer eenvoudig en goedkoop te heffen.

Ook de belastingen sub 7 en 8 dienen centraal en uniform geregeld te worden, teneinde het onderhoud der trekdiervoerkeersbanen ermede te be-

kostigen. V
merbewijs-l

De bemo
dacht:

Met uitze
de raad va
eerst diene
keerd. De
vastgesteld
diensten ov
voertuig-bel

Tenslotte
en de J. M
Die aan
zich.

De inkom

In aanme
doen, wil d
wezen en
dan is dit

De Wege
mist de bev
de geweldi
Haar kar
één in tijd
N. I. W. V.-p
reusachtige

De N. I. V
ken, geheel
zoek van
moeten zij
breid kanto

kostigen. Voorstel: f 20 per kar per jaar en f 2 per fiets per jaar; nummerbewijs-licentie van f 10 per kar ineens en van f 1 per fiets ineens.

* *

De bemoeienis van den raad van beheer hadden wij ons als volgt gedacht:

Met uitzondering van de wegnetten binnen de stadsgemeenten, bepaalt de raad van beheer, welke werken en verbeteringen urgent zijn en het eerst dienen te worden aangevat, alsook hoeveel hiervoor zal worden uitgekeerd. De subsidies aan de stadsgemeenten worden door den raad van beheer vastgesteld aan de hand van werkprogramma's, welke door de gemeentediensten overgelegd moeten worden. De gemeenten mogen echter geen voertuig-belastingen of weggebruiks-heffingen meer opleggen.

* *

Tenslotte een toelichting op de voorgestelde subsidies aan de N. I. W. V. en de J. M. C.

Die aan de J. M. C. (verzorging wegbebakening) spreekt genoeg voor zich.

De inkomsten der N.I.W.V. hebben in de afgelopen jaren bedragen:

1925 circa	f 19.000,—
1926 „	„ 29.000,—
1927 „	„ 38.000,—
1928 „	„ 40.000,—
1929 „	„ 39.000,—
1930 „	„ 52.000,—

In aanmerking nemend het werk, dat de N. I. W. V. behoort te kunnen doen, wil de wegentechniek hiertelende voldoende voorgelicht en gesteund wezen en niet tenachter geraken bij het voortschrijdend modern verkeer, dan is dit inkomen van rond 50 mille veel en veel te weinig te noemen.

De Wegenvereniging verricht reeds belangrijk en schitterend werk, doch mist de bewegingsvrijheid om een weldaad te worden voor het verkeer en de geweldige, daarbij betrokken bevolkingsgroepen.

Haar kantoor heeft momenteel werk voor slechts 2 ingenieurs (van wie één in tijdelijken dienst), terwijl 1 monteur werkzaam is op de bekende N. I. W. V.-proefbaan, die op zichzelf ook weer veel te klein is voor het reusachtige gebied, dat bediend en voorgelicht moet worden.

De N. I. W. V. moet over een groot eigen laboratorium kunnen beschikken, geheel ingericht met speciaal modern instrumentarium voor het onderzoek van de wegen en hun specifieke bouwmaterialen, waarin werkzaam moeten zijn vele ingenieurs en doctoren in de scheikunde, met een uitgebreid kantoor, waarin arbeidend een staf van juristen en verkeers-economen

voor de verschillende juridische en statistische wegvraagstukken, heinde en ver moet het bureau de zoo gewichtige verkeersstellingen door zijn eigen geschoold personeel laten verrichten; wat statistisch materiaal op wegen-, wetgeving-, belasting- en verkeersgebied betreft, moet het de vraagbaak van den ganschen Archipel zijn. Amerika heeft zijn Bureau of „Public Roads”, Duitschland zijn „Studiengesellschaft für Automobilstrassenbau”, Engeland zijn „National Laboratories” en Frankrijk zijn „Société des Routes Nationales”!

Voor al dit werk moet echter het budget der N.I.W.V. minstens *vertienvoudigd* worden. Maar dan wordt de N.I.W.V. ook *het* „proefstation” der wegen.

Wordt met 1932 het Ned.-Ind. Wegenfonds met de aanbevolen fondsen verwezenlijkt, dan zou de N.I.W.V. met een één-procents-subsidie op een inkomen in 1932 van circa f 680.000,— en in 1933 van circa f 730.000,— kunnen rekenen.

Dan zal een toestand zijn bereikt als bijvoorbeeld reeds in Zweden bestaat waar het „Nationaal Wegenlaboratorium” te Stockholm jaarlijks 5 pct. of circa één millioen Kronen uit de Zweedsche wegen- en motorbelastingen krijgt voor onderzoekingen en statistischen arbeid ten behoeve van Zweedsche wegen en verkeer!

Men bedenke, dat de N.I.W.V. aldus een onmisbaren steun zal vormen voor den Raad van Beheer, die van al haar ervaring, kennis en wetenschap tenvolle partij zal kunnen trekken, wat het welslagen van zijn gewichtigen en zegenrijken arbeid en zending bij voorbaat zal verzekeren!

Tot het heil der volkeren van Nederlandsch-Indië!

(Indische Crt.)

Artikel 36 Regentschaps-kiesordonnantie

Hieronder laten we volgen de tusschen het College van Gedeputeerden van West-Java met de Regeering gewisselde correspondentie over bovenbedoeld artikel:

Zooals Uwer Excellentie moge blijken uit het schrijven van den Regent van Tasikmalaja van 12 Augustus jl. No. P 2386/1/RR, waarvan afschrift hierbij gaat en waarnaar korthedshalve moge worden verwezen, is in verband met de vervulling der vacature in den door ZijnHoogEdelGestrenge voorgezeten Regentschapsraad, ontstaan door het vertrek van Raden Alibasah, onder meer de vraag gerezen, of bezwaren, welke eerst na de sluiting der zitting van het Stembureau tegen de daardoor uitgesproken verkozenverklaring ingebracht worden, alsnog wettelijk aanleiding (kunnen) geven tot nader onderzoek, c.q. gevolgd door vernietiging, van de plaats gehad hebbende verkiezing dan wel van de vaststelling van haren uitslag.

Terw
onderha
namens
moeilijk
voor te

Het i
over de
tweede
nantie i
toor ge
moet w
die in l
is, form
der Reg

Bij ve
52, ing
raad, bi
artikel 4
53 der
bevoegd
geschill
de verk
nantie c
om er
het lidn
blijkt o
regentsc
der loca

Imme
ken voor
de vere
hun oor
lid van
van den
kiesorde
der sten

Naar
den aar
welke n
voege, c
zinsnede
ingebrac

Terwijl het College van Gedeputeerden het niet noodzakelijk acht, de onderhavige vraag aan het oordeel der Regeering te onderwerpen, heb ik, namens het genoemde College, de eer Haar in het navolgende eene andere moeilijkheid, welke analoog is aan die welke door den Regent geopperd, voor te leggen.

Het is het College van Gedeputeerden n.l. gebleken, dat onzekerheid bestaat over de vraag, of tegen een beslissing, welke over een overeenkomstig de tweede zinsnede van het eerste lid van artikel 36 der Regentschaps-ordonnantie in Staatsblad 1927 No. 529, ingebracht bezwaar door het stemkantoor geveld is en tot het nemen waarvan het stemkantoor uiteraard verplicht moet worden geacht, nog eenige voorziening openstaat, dan wel degene, die in het procesverbaal der zitting van bedoeld kantoor gekozen verklaard is, formeel en onaantastbaar als „de verkozene” in den zin van artikel 12 der Regentschaps-ordonnantie in Staatsblad 1924 No. 79, geldt.

Bij vergelijking van de bij het bij de ordonnantie in Staatsblad 1908 No. 52, ingevoegde artikel 29a der Locale Radenordonnantie aan den lokalen raad, bij het bij de ordonnantie in Staatsblad 1929 No. 488, gewijzigde artikel 45 der Provincie-ordonnantie aan den Provincialen Raad, en bij artikel 53 der Stadsgemeente-ordonnantie aan den Stadsgemeenteraad toegekende bevoegdheid om de geloofsbrieven der gekozen leden te onderzoeken en de geschillen te beslissen, welke aangaande die geloofsbrieven of aangaande de verkiezing zelve rijzen, met het door artikel 12 der Regentschaps-ordonnantie deels aan den Regent, deels aan den regentschapsraad gegeven recht om er zich van te overtuigen, dat de verkozene aan de vereischten voor het lidmaatschap voldoet, en te beslissen omtrent de al dan niet toelating, blijkt ons College duidelijk 's wetgevers bedoeling, dat de bevoegdheid der regentschapsorganen te dezen beperkter zal zijn dan die van de organen der locale ressorten, provinciën en stadsgemeenten.

Immers, door aan de organen van het regentschap slechts toe te staan, te waken voor de naleving der artikelen 6 en 7 der Regentschaps-ordonnantie, waarbij de vereischten voor het lidmaatschap gesteld zijn, heeft de ordonnantie aan hun oordeel onder meer onttrokken de vastelling door den bij het tweede lid van artikel 10 der Regentschaps-kiesordonnantie aangewezen ambtenaar van den uitslag der verkozenverklaring krachtens artikel 15 de Regentschaps-kiesordonnantie en de vaststelling door het stemkantoor van den uitslag der stemming krachtens artikel 36 juncte 29 der Regentschaps-kiesordonnantie.

Naar het voorkomt, mag uit een en ander worden afgeleid, dat de in den aanhef gestelde vraag slechts op één wijze beantwoord worden kan, welke met de bedoeling van den ordonnantiwetgever strookt; n.l. in dier voege, dat tegen een beslissing, welke over een overeenkomstig de tweede zinsnede van het eerste lid van artikel 36 der Regentschaps-kiesordonnantie ingebracht bezwaar, door het stemkantoor geveld is — althans, gelijk boven

uiteengezet, moet worden — geen voorziening meer openstaat, en dat degene, die in het procesverbaal der zitting van bedoeld kantoor verkozen verklaard is, formeel en onaantastbaar als „de verkozene” in den zin van artikel 12 der Regentschaps-ordonnantie geldt.

De gerezen twijfel zoude naar de meening van ons College op deze wijze kunnen worden weggenomen, dat in de plaats van de tweede en de derde zinsnede van het eerste lid van artikel 36 der Regentschaps-kiesordonnantie gelezen wordt de redactie van het tweede lid van artikel 43 der Java Provincie-kiesordonnantie in Staatsblad 1927 No. 528, zooals het voorschrift geluid heeft tot de wijziging bij de ordonnantie in Staatsblad 1929 No. 488.

In verband met het vorenstaande zij het aan het College van Gedeputeerden vergund, Uwer Excellentie eerbiedig in overweging te geven, eene aanvulling der Regentschaps-kiesordonnantie in den aangegeven zin wel te willen bevorderen.

waarop door de Regeering als volgt werd geantwoord:

In verband met de bij Uw College gerezen onzekerheid over de vraag, of tegen een beslissing, welke over een overeenkomstig artikel 36 (1) der Regentschaps-kiesordonnantie ingebracht bezwaar door het stemkantoor is genomen en tot het nemen waarvan het stemkantoor uiteraard verplicht moet worden geacht, nog eenige voorziening openstaat, dan wel degene, die in het procesverbaal der zitting van bedoeld kantoor gekozen is verklaard, formeel en onaantastbaar als „de verkozene” in den zin van artikel 12 der Regentschaps-ordonnantie geldt, — welke vraag Uw College wat betreft het eerste deel ontkennend en wat betreft het tweede deel bevestigend meende te moeten beantwoorden — is bij 's Gouverneurs schrijven van 30 October 1930 No. W. Tas 22/1/10 der Regeering in overweging gegeven, te bevorderen, dat voor tweede en derde zinsnede artikel 36 (1) vd. de tekst wordt van artikel 43 (2) der Java Provincie-kiesordonnantie (Staatsblad 1927 No 528), zooals dat voorschrift geluid heeft tot de wijziging bij de ordonnantie in Staatsblad 1929 No. 488.

Naar aanleiding hiervan heb ik de eer, op last van den Gouverneur-Generaal, Uwen Raad mede te deelen, dat inderdaad, zooals Uw College be- toogde, ingevolge artikel 12 van de Regentschaps-ordonnantie de bevoegd- heid van de regentschapsorganen ten aanzien van de toelating van nieuwe leden opzettelijk is beperkt (vgl. Memorie van Toelichting, ad artikel 12, op het betrokken ontwerp; Bijlagen van de Handelingen van den Volks- raad, 1ste gewone Zitting 1923, onderwerp 8, stuk 4, blz. 30), hetgeen *niet* het geval is ten aanzien van locale ressorten, provincies en stadsge- meenten, welke raden de bevoegdheid hebben de geloofsbrieven der verkozen leden te onderzoeken en de geschillen te beslissen, welke aangaande die

geloofst
ordonna
bepaling
waardel
op groi
dat voo
van het
is de v
In ve
vinden
aanhang
van me

Artiki Ned. In

De h
den Vo
die een
sfeer va

kar
hij

De c
oude g
van Ha
gemaak

Dit a
meerma
van ee
ook nu
oogenb
duiding
alleen,
praktijk
band v
voorkor
verslag
de pral

geloofsbrieven of aangaande de verkiezing zelve rijzen. Nu de Regentschaps-ordonnantie deze bevoegdheid aan de regentschappen onthoudt, zal aan de bepaling in artikel 36 der Regentschaps-kiesordonnantie, wil zij niet geheel waardeloos zijn, deze uitleg moeten worden gegeven, dat het stemkantoor op grond van ingebrachte bezwaren de uitslag alsnog kan herzien, doch dat voorts moet worden aangenomen, dat degene, die in het procesverbaal van het stemkantoor eenmaal verkozen is verklaard, formeel en onaantastbaar is de verkozene in den zin van artikel 12 van de Regentschaps-ordonnantie.

In verband met het vorenstaande kan de Landvoogd geen aanleiding vinden om gevolg te geven aan het voorstel van Uw College om een wijziging aanhangig te maken van de tweede en derde zinsnede van artikel 36 (1) van meergenoemde ordonnantie.

Uit den Volksraad.

Artikel 124 R. O. Handelingen blz. 2027 e. v. Aanvullende begrotingen van Ned. Indië voor 1931. Onderwerp 88 afd. IV.

De heer Blaauw: Mijnheer de Voorzitter! Sedert de vorige zitting van den Volksraad hebben zich enkele feiten op decentralisatie-gebied voorgedaan, die een bespreking ten volle waard zijn. Eén daarvan betreft de werkings-sfeer van art. 124 der regentschapsordonnantie dat luidt:

„De resident is belast met het toezicht op den regentschapsraad en kan terzake aan het college van gedeputeerden de voorstellen doen, die hij noodig acht”.

De onduidelijkheid, Mijnheer de Voorzitter, van dit artikel is reeds een oude geschiedenis, maar doch blijft sie immer neu, totdat de Regeering zich van Haar werkelijke of schijnbare onverschilligheid terzake zal hebben los-gemaakt.

Dit artikel is in deze zaal en in de schriftelijke Volksraadsstukken reeds meermalen in bespreking genomen, maar steeds heeft de Regeering zich nog van een principiele uiteenzetting daaromtrent onthouden. En dat heeft Zij ook nu weer gedaan. Het is mogelijk, dat Zij deze zitting niet het juiste oogenblik acht, om de kwestie te entameeren, maar dan mis ik een aan-duiding in die richting in de Memorie van Antwoord. Daarin zegt de Regeering alleen, dat het voorschrift in artikel 124 der regentschapsordonnantie in de praktijk geen aanleiding heeft gegeven tot bijzondere moeilijkheden, in ver-band waarmede wijziging of schrapping van het artikel Haar niet noodig voorkomt. Ik begrijp dit antwoord heelemaal niet, waar in het Afdeelings-verslag naar een geval verwezen wordt, waaruit nog eens weer blijkt, dat de praktijk inderdaad moeilijkheden met dit artikel heeft.

Nu is het weer mogelijk, dat het artikel van den heer De Raad in Locale Belangen, waarnaar in het Afdeelingsverslag verwezen wordt, ¹⁾ het voorgervallene niet juist weergeeft, zoodat misschien art. 124 der regentschapsordonnantie daarmede niets te maken heeft, maar dan had ik een ophelderende mededeeling daaromtrent in de Memorie van Antwoord verwacht. Overigens staat dit geval geenszins alleen — ik herhaal, de zaak is hier reeds meermalen ter sprake gebracht, o. a. nog in de vorige zitting door ons geachte medelid, den heer Rückert. Ook al ziet de Regeering voor zichzelf dan ook geen enkele moeilijkheid in art. 124, degenen die ermede te werken hebben of ermede in aanraking komen, zien die wèl.

In ieder geval is wel gebleken en blijkt ook nu weer uit de in het Afdeelingsverslag tegenover elkaar gestelde meeningen omtrent de beteekenis van dit artikel, dat men lang geen eenstemmige opvatting heeft over den aard en de uitgestrektheid van de bevoegdheden, die dit artikel aan den resident verleent.

Daarom is het mij opgevallen, en heeft het mij tegelijk teleurgesteld, Mijnheer de Voorzitter, dat de Regeering in de Memorie van Antwoord niet eens de moeite genomen heeft althans te verklaren, welke dezer meeningen Zij onjuist acht.

De vraag, welke de beteekenis van het artikel is, wordt in ieder geval in de praktijk bij herhaling gesteld, en bij herhaling in verschillenden zin beantwoord. De Regeering zou daarom, ook al meent Zij dat er geen praktische moeilijkheden zijn, niettemin een zeer nuttig werk verrichten alleen al door Haar meening omtrent die beteekenis te kennen te geven.

Mocht zij daartoe genegen zijn, dan zal ik het Haar in zooverre trachten gemakkelijk te maken door mijn zienswijze daaromtrent te ontvouwen, zoodat de Regeering er zich toe kan bepalen te verklaren, of Zij het daarmede eens is en zoo neen, op grond van welke argumenten dat niet het geval is.

In mijn hoedanigheid van lid van een College van Gedeputeerden van een provincie meermalen in praktische aanraking met het artikel gekomen en aldus in de noodzakelijkheid gebracht mij rekenschap van zijn beteekenis te geven, heb ik al dadelijk moeten beginnen met voor mijzelf de opmerking te maken, dat de redactie van het artikel zelf niet de minste houvast geeft voor zijn interpretatie, dan alleen voor wat betreft het laatste deel van het artikel, nl.: de resident kan terzake van zijn toezicht de noodige voorstellen doen aan het College van Gedeputeerden. Ik kom hierop later terug.

Wat „toezicht” hier omvat is niet duidelijk en wordt nergens in de regentschapsordonnantie verder bepaald, dan misschien alleen in art. 26, dat voorschrijft, dat alle voor een hoogere autoriteit dan den resident bestemde stukken door diens tusschenkomst door den regent worden verzonden.

¹⁾ Het betrof hier het artikel van den heer De Raad in Locale Belangen van 16 November j. l.

Eenig
Nu
reside
Gouve
Wat
in de
schille
van d
Het
paalde
van G
een o
reken
die in
den G
Maa
zijn in
verbar
nomen
worde
overig
Prec
ten a
zijn g
uitoefe
een z
zoove
wettel
hoorer
Wat
zelfsta
van G
heid z
de vra
den ra
zie ver
voor h
woord
is toeg
uitoefe
voorlo
verkon

Eenige andere bepaling van 's residents toezicht heb ik niet kunnen vinden.

Nu wordt toezicht op den regentschapsraad uitgeoefend behalve door den resident ook door het College van Gedeputeerden en tenslotte door den Gouverneur-Generaal.

Wat het toezicht van Gedeputeerden beteekent en wat het omvat, wordt in de regentschapsordonnantie en de provinciale ordonnantie door de verschillende artikelen, waarin het is geregeld precies bepaald en evenzoo dat van den Gouverneur-Generaal.

Het toezicht van Gedeputeerden uit zich én preventief in zooverre bepaalde handelingen van den Raad alvorens van kracht te zijn de goedkeuring van Gedeputeerden behoeven en repressief in zooverre Gedeputeerden bijv. een onderzoek kunnen doen instellen naar de geldelijke administratie der rekenplichtigen van regentschap of de plicht hebben besluiten van den raad, die in strijd zijn met de wet of het algemeen belang, ter vernietiging bij den Gouverneur-Generaal voor te dragen.

Maar, wat dadelijk opvalt, al deze bevoegdheden, die toezicht inhouden, zijn in de wet een voor een genoemd, omschreven en beperkt, zoodat in verband met de aan den raad verleende autonomie moet woorden aangenomen, dat al wat daarbuiten valt, al wat verder aan toezicht zou kunnen worden uitgeoefend, buiten de competentie van Gedeputeerden valt. Op het overige gebied is de raad volkomen zelfstandig.

Precies hetzelfde geldt voor den Gouverneur-Generaal. Ook deze heeft ten aanzien van den raad géén andere bevoegdheden, dan die in de wet zijn genoemd en omschreven. En zelfs de Gouverneur-Generaal is bij de uitoefening van het hem toegekende toezicht gebonden aan de waarborgen voor een zoo goed mogelijk toezicht en aan de waarborgen voor de handhaving zooveel mogelijk van de zelfstandigheid van den raad. Ik noem bijv. de wettelijke plicht van den Gouverneur-Generaal om den Raad van Indië te hooren vóórdát een besluit van den Raad kan worden geschorst of vernietigd.

Wanneer ik dan, na geconstateerd te hebben, dat in het belang der zelfstandigheid en der autonomie van den regentschapsraad de bevoegdheden van Gedeputeerden en Gouverneur-Generaal, die autonomie en zelfstandigheid zouden kunnen verkleinen, wettelijk geregeld en beperkt zijn, mijzelf de vraag stel, wat dan wel de resident krachtens zijn toezicht tegenover den raad doen kan, en wanneer ik dan in het Afdeelingsverslag de meening zie verkondigen, dat de den resident toegekende bevoegdheid het recht voor hem inhoudt tot het uitoefenen van toezicht in den ruimsten zin des woords, dus veel ruimer nog dan Gedeputeerden en Gouverneur-Generaal is toegekend, en dat nog wel zonder eenigen waarborg voor de richtige uitoefening van dat toezicht, dan veroorlove U mij, Mijnheer de Voorzitter, voorloopig nog te twifelen, zoo niet aan den ernst waarmede die meening verkondigd is, dan toch zeker aan de gegrondheid daarvan.

Maar wat is dan wel de omvang van dat toezicht? De wet zelf geeft, zooals ik meen aangetoond te hebben, niet zoo heel veel licht.

Alvorens voor de interpretatie van het artikel bij de Memorie van Toelichting hulp te zoeken, heb ik gerealiseerd dat de wetgever met art. 124 der regentschapsordonnantie een voor het Nederlandsch en het Nederlandsch-Indisch decentralisatierecht volkomen nieuw instituut geïntroduceerd heeft.

De Nederlandsche decentralisatie-regelingen, in het bijzonder bedoeld de Provinciale en de Gemeente-wet, die tot voorbeeld gediend hebben van de Indische regelingen, hebben door haar kundigen opzet, gebouwd op historische ontwikkeling en na haar vaststelling nog weer door verdere historische ontwikkeling geschaafd, een zuiver afgerond systeem opgeleverd, waarin het introduceeren van nieuwigheden niet zonder gevaar voor botsingen met reeds scherp omlijnde, historisch gegroeide bevoegheden en omstandigheden kan geschieden.

Verwacht mocht dus worden, dat de ontwerper van het artikel 124 R. O. zich dit gevaar volkomen bewust zou zijn en dat hij, bij verstoring van het gevolgde systeem, het noodige gedaan zou hebben om tot een nieuw afgerond systeem in de R. O. te komen. Ik heb reeds aangetoond, dat dit niet het geval geweest is. Maar in ieder geval mocht dan verwacht worden, dat althans de toelichting op het oorspronkelijk ontwerp R. O. betreffende het met artikel 124 overeenkomende voorschrift zoodanig zou zijn, dat er een belichting van het voorschrift verstoorde evenwicht in gelezen zou kunnen worden met aanduiding van de wijze, waarop het nieuwe evenwicht gevonden werd gedacht. Zoo één artikel toch in de R. O. een ruime toelichting behoefde, dan was het wel dit.

Met gespannen verwachting zocht ik dus de Memorie van Toelichting op en vond bij het betrekkelijke voorschrift:

„Door zijn ambt is de resident aangewezen om het dagelijksch toezicht uit te oefenen op den regentschapsraad”.

En hiermede is de heele toelichting uit, Mijnheer de Voorzitter. Aldus werd het destijds den Volksraad ter behandeling aangeboden.

Diep teleurgesteld zocht ik verder en zag in het Afdeelingsverslag, dat enkele leden, die blijkbaar intuïtief voelden, dat er hier iets niet in orde was, voorstelden om het artikel te lezen:

„De resident kan terzake van het beleid van den regentschapsraad en van het College van Gecommitteerden de noodige voorstellen doen aan het College van Gedeputeerden”

zulks om den schijn van ondergeschiktheid van den Raad aan den resident te vermijden.

Wanneer dit voorstel wet geworden zou zijn, zouden wij van een hinderlijke twijfelachtigheid zijn bevrijd geworden, zou het „toezicht” als

bijzon
nantie
Het
wing
redact
M.
bleef
der m
art. 12
geacht
Nog
geerin
heb ik
ingrijp
daarm
zicht”
worde
aan h
verder
Als
mij ne
ring k

w
d
S
o
Hier
toegev
geven
Ma
daarva
leiding
toenm
van H
ting o
gender
artikel
Toe
woord
over o

bijzondere, buitengewone bevoegdheid van den resident buiten de ordonnanantie gebleven zijn.

Het vreemde is, dat dit door de andere leden, die het artikel in beschouwing namen, niet werd ingezien. Zij toch merkten op, dat een dergelijke redactie-wijziging aan den feitelijken toestand niets verandert.

M. a. w. dus, of er nu de eene of de andere redactie stond, de toestand bleef dezelfde, zoodat derhalve de aanbevolen redactie weergeeft, niets minder maar ook niets meer den de authentieke redactie. Het zwaartepunt van art. 124 R. O. ligt dus in het slot, nl. dat de resident de door hem noodig geachte voorstellen kan doen aan het College van Gedeputeerden.

Nog vreemder wordt het, wanneer in de Memorie van Antwoord de Regeering komt verklaren het met deze laatste leden eens te zijn. Intusschen heb ik hier goede nota van genomen. Artikel 124 is dus niet van zoo'n ingrijpende beteekenis, verstoort het evenwicht van het stelsel niet, zoodat daarmede het ontbreken van verdere artikelen in de R. O., die het „toezicht” van den resident zouden moeten inpassen en uitmeten, verklaard kan worden. Want de bevoegdheid van den resident tot het doen van voorstellen aan het College van Gedeputeerden behoeft, naar het mij voorkomt, geen verdere regeling.

Als ik echter der Memorie van Antwoord verder lees, wordt de kwestie mij nog troebeler dan zij al was, doordat een nieuw element de verwarring komt vergrooten. Ik lees nl. in die Memorie van Antwoord:

„De Regeering sluit zich aan bij die leden, die betoogden dat een wijziging van dit artikel, zooals door enkele leden gewenscht, aan de feitelijke verhoudingen niets verandert, en dat, zooals ook reeds in § 3, lid 19 werd betoogd, de resident de aangewezen ambtenaar is om leiding te geven aan en toezicht te oefenen op den regentschapsraad”.

Hier wordt dus mir nichts dir nichts een nieuw element aan het toezicht toegevoegd, en wel het leiding geven. Dus de resident moet óók leiding geven aan den regentschapsraad.

Maar waar haalde de toenmalige Regeering dat vandaan? De wet spreekt daarvan met géén woord en toezicht houden is toch bij lange na nog geen leiding geven? Overigens vraag ik mij met verwondering af, waarom de toenmalige Regeering de contradictie tusschen het eerste en het tweede deel van Haar Memorie niet heeft ingezien. Maar hoe het ook zij, een toelichting op art. 124 R. O. had ik met dit al nog steeds niet gevonden. Integendeel, ik heb gevonden, dat men destijds ook al niet goed wist, wat het artikel beteekenen moest. Men praatte, of liever schreef, langs elkaar heen.

Toen heb ik in de Handelingen gezocht, of misschien het gesproken woord eenige helderheid heeft gebracht. Er is veel, zeer veel gesproken over de rol, die het B.B. bij de bestuurshervorming en ten gunste daarvan

zou kunnen spelen. Ik zal den Raad niet ophouden met citaten uit die Handelingen, want het zou slechts een ophouden zijn. Helderheid hebben zij voor dit artikel niet gebracht.

Wel heb ik gezien, dat ons geachte medelid, de heer Kerkkamp destijds nog een zeer verdienstelijke poging gedaan heeft om er nog van te maken, wat er van te maken viel. Gesteund door de heeren Djajadiningrat en Wiranata Koesoema heeft de heer Kerkkamp een amendement ingediend overeenkomende met het in het Afdeelingsverslag gedane voorstel.

Dit amendement is verworpen, maar welke beteekenis deze verwerping heeft tengevolge van de mij onbegrijpelijke reactie in het Afdeelingsverslag en de Memorie van Toelichting op het voorstel in het Afdeelingsverslag vermag ik niet aan te geven.

Min poging om uit de historie tot de interpretatie van art. 124 R.O. te geraken heeft dus geen resultaat opgeleverd.

Met deze wetenschap kom ik weer tot de wet zelf terug. Het is mogelijk dat men bij de samenstelling van de regentschapsordonnantie aan uitgebreide bevoegdheden van den resident heeft gedacht, maar dan heeft men vergeten die in de wet zelf neer te leggen. Het woord „toezicht” alleen houdt die niet in.

Ook ontbreekt in de wet een regeling betreffende de hiërarchie van het door den resident uit te oefenen toezicht. Staat dit onder, naast of boven het toezicht van Gedeputeerden en Gouverneur-Generaal? Aan wie is de resident voor dit toezicht verantwoordelijk? Aan den Gouverneur, aan Gedeputeerden of aan den Gouverneur-Generaal?

Ik kan, artikel 124 O.R. lezende, in verband met de overige artikelen der R.O. en met de P.O. de quaestie niet anders inzien, dan dat het den resident opgedragen toezicht dezen tot niets anders verplichten kan dan tot het weiden van zijn bijzondere aandacht aan al hetgeen de in zijn ressort gelegen regentschappen betreft. Bijzondere bevoegdheden kan hij daaraan niet ontleenen. Acht hij eenig ingrijpen gewenscht, dan doet hij terzake een voorstel aan Gedeputeerden, die dan eventueel van de hun door de wet toegekende rechten gebruik kunnen maken.

Ik kom thans nog even terug op het in het begin van mijn betoog genoemde artikel in Locale Belangen. De Regeering veroorlove mij, in verband met het in de Memorie van Antwoord opgemerkte, dat de praktijk geen moeilijkheden betreffende de interpretatie van art. 124 R.O. heeft opgeleverd, daaromtrent enkele vragen te stellen. In den aanhef van het artikel wordt gesproken van een conflict tusschen een ongenoemden regentschapsraad en den resident. Acht de Regeering hier géén conflict aanwezig? En indien er eenig meeningsverschil bestond, betrof dit dan niet, direct of indirect de beteekenis van art. 124 R.O. en de toepassing, die daarvan gegeven kan worden? Is het juist, dat in deze kwestie het betrokken Col-

lege van
en voor
eveneens
resident
absoluut
art. 124
toezicht
puteerden
als arbit
een resid
kan word

Ziet de
resident
resident
verschille
reerend z
van zake
het reger
Gedepute

Het w
lichting h

Aan he
willen he
meerdere
kan er al
het schijn
grootste

Er is,
toenemen
direct en
gekregen
wat zij n
ben te d
residenten

Ik sta
leden van
die kunne

Het is r
doen aan
echter zo
decentral

lege van gedeputeerden zich heeft uitgesproken, en wel tegen den resident en voor den raad? Is het ook juist, dat de Gouverneur der Provincie zich eveneens heeft uitgesproken, en wel in dien zin, dat hij de partij van den resident heeft gekozen, erbij verklarende, dat deze zaak Gedeputeerden absoluut niet raakte, aangezien zij het toezicht van den resident krachtens art. 124 R. O. betrof? Zoo ja, acht de Regeering het dan juist, dat het toezicht ex 124 R. O. buiten iedere bemoeienis van het College van Gedeputeerden staat? Is het ook juist, dat de Adviseur voor de Decentralisatie als arbiter heeft uitspraak gedaan en daarbij heeft verklaard, dat het door een resident uitgeoefend toezicht niet door het College van Gedeputeerden kan worden bekritiseerd?

Ziet de Regeering de mogelijkheid in dat, indien het toezicht van den resident wordt geacht los te staan van dat door Gedeputeerden uitgeoefend, resident en Gedeputeerden omtrent de gedragingen van den regentschapsraad verschillende meeningen hebbende, op dien raad ook verschillend suggereerend zullen inwerken? Zoo ja, acht de Regeering een dergelijken gang van zaken niet ongewenscht — om geen sterker woord te gebruiken — voor het regentschap, den Raad en het prestige zoowel van resident als van Gedeputeerden?

Het wordt vervelend, Mijnheer de Voorzitter, maar de Memorie van Toelichting heeft mij tot deze vragenlijst genoopt.

Aan het einde van mijn bespreking over dit onderwerp gekomen zou ik willen herhalen, dat ik persoonlijk in mijn praktijk van Gedeputeerde reeds meerdere malen tegen de vaagheid van artikel 124 O.R. ben opgetornd. Men kan er alles van maken of niets. En de betrokken residenten maken er naar het schijnt ook alles van en niets. In de uitvoering van het artikel is de grootste verscheidenheid mogelijk en bestaat die ook in de praktijk.

Er is, juist door deze vaagheid in regentschapskringen bezig een steeds toenemende ontstemming omtrent dit artikel te ontstaan. In gesprekken met direct en indirect daarbij belanghebbenden heb ik dien indruk zeer sterk gekregen. De residenten weten niet, waartoe zij bevoegd zijn, nemen soms, wat zij nemen kunnen; de regenten en de raden weten niet, wat zij hebben te dulden. Een Gedeputeerden weten niet, in welke verhouding de residenten tot hen staan.

Ik sta in dien indruk niet alleen, Mijnheer de Voorzitter! Ook andere leden van dit College hebben dezelfde ervaringen. En ook de Regeering zal die kunnen krijgen, wanneer Zij zich voor die indrukken openstelt.

Het is niet mijn bedoeling, Mijnheer de Voorzitter, met dit betoog iets af te doen aan de macht of de bevoegdheden van de ambtenaren van het B.B. Dat wordt echter zoo gauw gedacht, zoodra men opkomt voor de belangen van de decentralisatie.

De heer Rückert: Zeer juist!

De heer Blaauw: Toen ik in de vorige zitting een bespreking gehouden had omtrent de vervanging van den gouverneur in een provincie en daarbij opkwam voor de rechten, die door de wet aan de gedecentraliseerde colleges waren afgestaan, naar mijn gevoel — en dat gevoel heb ik, ondanks de bestrijding door de Regeering nog overtuigend gedocumenteerd, toen werd mij van verschillende kanten gevraagd: wat heb jij toch tegen het B. B.? Ik vrees, dat die vraag mij ook nu weer zal worden gesteld.

Mijnheer de Voorzitter! Ik heb niets tegen het B. B. Ik heb de grootste achting en appreciatie voor het B. B. maar daardoor ben ik nog niet verloren voor de eerbiediging van de rechten van anderen. Ik pleit alleen voor een zuiverder afbakening van ieders gebied, van ieders bevoegdheden, toen en ook nu weer. En ik zie de zaak zoo, dat ik het zelfs in het belang van dat B. B. acht, dat er een duidelijke afbakening is, waardoor het B. B. niet meer zal kunnen doen, waartoe het zich nu nog bevoegd denkt, dan dat er geen afbakening is, maar een ontevreden geest, een algemeen gevoel van tekortkoming, van wantrouwen soms, omdat men wel de macht in ziet van het B. B. tot bepaalde handelingen, maar niet het recht. Als een verschijnsel van dit laatste zie ik o.a. het vlammend artikel van den loyalen heer De Raad in Locale Belangen, dat ik reeds meermalen aanhaalde. Dit artikel moge in vele opzichten misschien niet geheel juist zijn, tot een sneer als:

„Wij B.B.-ambtenaren vormen de wet en de interpretatie der wet en al die lokale raden zijn pas goed als ze piepen, zooals wij zingen”. komt niet een bezadigd man met een erkende belangstelling voor de openbare zaak, indien zijn rechtsgevoel niet meermalen en sterk gekrenkt is.

En, zooals ik al eerder gezegd heb, de uitvoering van art. 124 R.O., waarin men dikwijls een overschrijding van macht door de residenten ziet, terecht, of ten onrechte dat is door de vaagheid der wet niet uit te maken, is daardoor bezig in ruimen kring ontstemming te wekken, ontstemming tegen B. B.

Daarom zou ik ook ten behoeve van de door dergelijke conflicten tanende populariteit van het B. B. de Regeering ernstig in overweging willen geven om Haar — als ik het zoo noemen mag — struisvogelpolitiek ten aanzien van art. 124 te laten varen en of het artikel te schrappen of een regeling van het toezicht van den resident te geven, die den omvang daarvan bepaalt en in de verhouding past. Want niets is ergerlijker van de jonge regentschapscolleges, dan aan den hand van de wet te meenen het een en ander gekregen te hebben, en later te merken, dat dit op een andere wijze weer ontnomen wordt.

De heer Zuyderhof:

Mijnheer de Voorzitter! Ten slotte een korte opmerking naar aanleiding van het zoo uitnemend betoog van mijn voorganger, den heer Blaauw, over

art. 124
ik daara
volgend
waarvan
besprak
worden,
naar vo
raden e
het gev
woord —
toezicht
ben ik
trekken,
zakelijk
na dit a
donnant
terwijl i
persoon
Mijnhe
resident
onmidd
toegeve
ervaring
van een
dat het

Bepaa
zoodat
stukken
puteerde
het toez

Wann
zooals
van leid
lossen i
wenscht
moet br

Ik dan

De he
over ik
dat ook
houding

art. 124 van de regentschapsordonnantie. Na dit zeer heldere betoog behoeft ik daaraan maar heel weinig toe te voegen en dat kan ook alleen maar het volgende zijn. Toen wij bij de behandeling van de bestuurs Hervorming, — waarvan ik in het geheel geen voorstander was — de regentschapsraden bespraken, werd mij gevraagd: de regentschapsraden moeten ingesteld worden, maar zijn daarvoor ook provinciale raden noodig? Ik heb toen naar voren gebracht dat, wanneer toezicht noodig was op de regentschapsraden een andere raad daarvoor zou kunnen fungeeren en ik vroeg daarom het gewest met dat toezicht te belasten. De Regeering heeft daarop geantwoord — dit alles is in de Handelingen te vinden — dat op deze wijze het toezicht te dicht op het regentschap zou zitten. Naar aanleiding daarvan ben ik op het denkbeeld gekomen, verschillende gewesten bij elkaar te trekken, teneinde op die manier het instellen van de provincies niet noodzakelijk te maken. En daarom doet het nu wel eenigszins vreemd aan, dat, na dit alles, ten aanzien van het toezicht in art. 124 van de regentschapsordonnantie is bepaald, dat dit zal worden uitgeoefend door den resident, terwijl in de toelichting staat, dat de resident door zijn ambt de aangewezen persoon is om het toezicht te leiden.

Mijnheer de Voorzitter! Er bestaat natuurlijk een sterke band tusschen den resident en den regentschapsraad in zijn eigen afdeeling, waarmede hij dus onmiddellijk in alle mogelijke gevallen steeds te maken heeft en ik moet toegeven waar van andere zijde zoo fel daartegen opgekomen is, dat de ervaring, die ik daaromtrent heb en die zich uitstrekt over het lidmaatschap van een provincialen raad en van een regentschapsraad, mij geleerd heeft, dat het hier uitsluitend geldt een kwestie van takt.

Bepaalt de resident zich werkelijk tot hetgeen de heer Blaauw wenscht, zoodat dus het toezicht alleen daarin bestaat, dat hij in de eerste plaats de stukken doorzendt en wanneer hij iets heeft voor te brengen, dit bij gedeputeerden doet, dan is m.i. de regeling in het geheel niet gevaarlijk en kan het toezicht gerust blijven zooals het thans is.

Wanneer de resident zich uitsluitend bepaalt tot een groote belangstelling, zooals mijn voorganger dat uitdrukte, en hij dus niet overgaat tot het geven van leiding, dan lijkt het mij, dat een en ander in de praktijk wel op te lossen is. Maar toch sluit ik mij geheel aan bij den heer Blaauw, waar hij wenscht, dat de Regeering hier door wijziging als anderszins meer klaarheid moet brengen.

Ik dank U, Mijnheer de Voorzitter.

De heer Fournier: Mijnheer de Voorzitter! Het eenige punt, waarover ik hier een enkel woord zou willen zeggen, betreft het onderwerp, dat ook reeds door den heer Blaauw naar voren is gebracht, n. l. 'de verhouding van den resident en de regentschapsraden. Persoonlijk heb ik —

doordat ik vijf jaren lang lid ben geweest van den regentschapsraad te Bandoeng — deze kwestie nog al eens van meer nabij kunnen beschouwen en daarom lijkt het mij ook niet van belang ontbloot, het betoog van den heer Blaauw nog op een enkel punt aan te vullen.

Ik ben het in alle opzichten met dat betoog eens. De rekbaarheid der interpretatie van art. 124 van de regentschapsordonnantie is dan ook wel zoo bijzonder groot, dat daaruit niet anders dan scheeve verhoudingen kunnen ontstaan, wanneer deze kwestie niet nader wordt geregeld. Met eenige verbazing las ik dan ook in de Memorie van Antwoord:

„dat dit voorschrift in de practijk geen aanleiding heeft gegeven tot bijzondere moeilijkheden. In verband hiermede wil wijziging of schrapping van dit artikel der Regeering dan ook niet noodig voorkomen”.

Niet alleen, toch zijn er uit den laatsten tijd verschillende voorbeelden aan te wijzen, waaruit blijkt, dat die verhouding tusschen den resident en den regentschapsraad niet altijd even soepel is, maar ook is de Regeering hierop in den Volksraad herhaaldelijk attent gemaakt.

Ten eerste wordt in het Afdeelingsverslag verwezen naar het artikel „Resident en regentschapsraad” in het Soerabaiasch Handelsblad van 14 Augustus 1930 en naar een overeenkomstig artikel in „Locale Belangen” van 16 November j. l.

Ten tweede blijkt uit dat artikel, dat de daarin aangehaalde kwestie inderdaad bij den Adviseur voor de Decentralisatie is geweest.

Ten derde is het mij bekend, dat meerdere conflicten tusschen resident en regentschapsraad, meer in het bijzonder tusschen resident en regent wel bij den adviseur voor de Decentralisatie en het departement B. B. moeten zijn behandeld.

Ten vierde is — zooals ik reeds gezegd heb — bij verschillende gelegenheden hier in den Volksraad op de bijzondere moeilijkheid van de onderwerpelijke positie gewezen en ik verwijs dan b. v. naar de handelingen van de hoofdzitting 1929—1930 waarin door ons geacht medelid, den heer Wiranata Koesoema ook reeds herhaaldelijk op dit punt werd gewezen en in het Afdeelingsverlag en in de Memorie van Antwoord van Afdeeling IV deze kwestie zeer bijzonder onder de aandacht van de Regeering werd gebracht. Dat er geen blijken zouden zijn, dat het voorschrift in de praktijk moeilijkheden heeft opgeleverd, kan ik dus niet zoo voetstoots aannemen. Het geloof integendeel, dat er van zeer veel verschillende zijden wel op deze moeilijkheden is gewezen, en meer nog, dat de Advieseur voor de Decentralisatie geroepen is geweest om in deze zijn standpunt te bepalen. Ik ben daarom ook niet voornemens, zonder meer aan te nemen, dat het bureau voor de Decentralisatie niet met de praktijk der uitvoering van artikel 124 R.O. bekend zou zijn. Buitendien lijkt het mij, dat de praktijk er wel zeer bijzonder op wijst, dat inderdaad zoo al niet een verandering

dan toch
zakelijk i
den rege
regentsch

Dit lig
raad, of
zijde, ma
in het le
te zijner
maakt, h

„[

den

den

De he
lichting v

lend — d

zoo, dat

heele ma

tijk zelf

moeten v

men zich

bekend, c

den in l

motieven

de auton

Er staa

„zoo

genh

Indië

tigde

same

Mijnhee

daartoe is

herhaalde

te gaan, i

gedacht a

Welnu,

begrijpen,

resident e

heeft will

cratische

in deze la

dan toch wel zeer zeker een verduidelijking van dit artikel absoluut noodzakelijk is, want ik ben ervan overtuigd, dat naarmate de autonomie van den regentschapsraad zal toenemen, de moeilijkheden tusschen resident en regentschapsraad grooter zullen moeten worden.

Dit ligt aan het stelsel; het is niet te wijten, hetzij aan den regentschapsraad, of den regent aan de eene zijde, hetzij aan den resident aan de andere zijde, maar het is het stelsel, dat per slot van rekening die moeilijkheden in het leven roept. Daarom is het ook absoluut noodzakelijk, dat hierin te zijner tijd stelling wordt genomen en dat van hooger hand wordt uitgemakt, hoe het dan werkelijk wel zijn moet:

„De resident” — zegt art. 124 R. O. — „is belast met het toezicht op den regentschapsraad en kan terzake aan het college van gedeputeerden de voorstellen doen, die hij noodig acht.”

De heer Blaauw heeft er in extenso op gewezen, dat omtrent de toelichting van dit artikel weinig te vinden is. Dit is buitengewoon teleurstellend — dat dat ben ik met den heer Blaauw eens — maar het is nu eenmaal zoo, dat men, toen dit artikel in het leven werd geroepen, omtrent de heele materie wat heengezeild is, blijkbaar in de overtuiging, dat de praktijk zelf wel zou uitwijzen, hoe het artikel eigenlijk geïnterpreteerd zou moeten worden. Inderdaad zou dit ook het geval hebben kunnen zijn, als men zich had willen houden aan den geest van de decentralisatie. Het is bekend, dat hoewel de decentralisatie door zeer verschillende omstandigheden in het leven is geroepen, toch wel mede een van de belangrijkste motieven door de decentralisatie wel is de bedoeling om de opvoeding tot de autonomie van deze gewesten te doen bewerkstelligen.

Er staat zelfs in een door het Opperbestuur afgelegde verklaring dat:

„zoowel wetgeving als bestuur ten aanzien van de inwendige aangelegenheden zooveel mogelijk gelegd moeten worden in handen van in Indië zelf zetelende lichamen en overheden en dat aan de aldaar gevestigde bevolking een zoo groot mogelijke invloed op een aandeel in de samenstelling dier lichamen moet worden toegekend.”

Mijnheer de Voorzitter! Ik zal U niet met meerdere aanhalingen vermoeien; daartoe is de tijd te kort en dit alles is hier in dezen Volksraad al zoo herhaaldelijk gezegd, dat het niet noodig lijkt daarop thans nog verder in te gaan, maar zeker is, dat bij de instelling dier raden wel degelijk is gedacht aan autonomie der bevolking.

Welnu, Mijnheer de Voorzitter, wanneer dit het geval is, dan kan ik mij begrijpen, dat men in de zich wijzigende omstandigheden toch aan den resident een bepaalde plaats en een zekeren invloed op deze decentralisatie heeft willen toekennen, Inderdaad, de ervaring, de traditie met op democratische leest geschoeide raden, zooals eens ergens is gezegd, wordt hier in deze landen nog gemist en in aanmerking nemende de rassentraditie, die

de Europeanen in min of meer democratiserende richting hebben gehad, kan ik mij voorstellen, dat men hier nog een bepaald toezicht op de hier te lande opgerichte raden noodig acht, al is het waar, dat de omstandigheden er ook toe neigden, dat de bedoelde democratische traditie juist door de bestuursambtenaren zeer moeilijk in alle opzichten op de juiste wijze kon worden gevoeld. Ik wil hier dadelijk bij zeggen, dat ik hier noch den een noch den ander wil beschuldigen. Ik zie de oorzaak eenvoudig in de omstandigheden, zooals zij zich historisch hebben ontwikkeld.

Wanneer dus zou blijken, dat het de bedoeling van den wetgever is geweest, dat de gedecentraliseerde raad, elk voor zijn gebied, zooveel mogelijk autonoom zou zijn, teneinde te groeien in ervaring voor het eenmaal in volle mate vervullen van de bestuurstaak in haar geheelen omvang, dan kan het niet anders of, op de juiste wijze geïnterpreteerd, zal de positie van den resident ten opzichte van den raad in deze slechts zijn die van een opvoeder tot autonomie, die alleen een repressief toezicht uitoefent en die niet op elk oogenblik voorschrijft: Dat moet gij doen, dit moet gij uit den weg gaan, dien stap moet gij zetten. Men voelt aan dat dit geen leiding tot autonomie kan zijn. Wil men de menschen, de lichamen, autonoom maken, dan beteekent dat, dat men ze in bepaalde omstandigheden autonomie geeft en zegt: Gaat Uw gang en ik zal repressief toezien of het gaat of niet en ik zal U alleen in heel bijzondere gevallen waarschuwen voor de moeilijkheden.

Nu is het juist, dat in de instellingsordonnantie aan bemoeienissen van den regentschapsraad niet een zoo bijzonder groote uitbreiding is gegeven. Ik kan mij den gang van zaken voorstellen; er zijn eenige onderwerpen van algemeen belang — en naar mijn overtuiging van ondergeschikt belang — aan den regentschapsraad overgedragen, ten aanzien waarvan deze raad een autonome taak zou kunnen vervullen. Er is ook al eens op gewezen, dat de bemoeienissen van het bestuur met het regentschap in vele andere aangelegenheden op zichzelf kan geschieden, doch het was de bedoeling van den wetgever, dat hetgeen aan de regentschapsraden was overgedragen, inderdaad door die raden autonoom zou worden verzorgd. Welnu, wat komt in de praktijk hiervan terecht? De praktijk van de vijf jaren, dat de regentschapsraden bestaan, heeft overduidelijk aangewezen, dat men tenslotte, omdat er geen bepaalde lijn getrokken was en omdat de historische ontwikkeling daartoe neigde, van het repressief toezicht overging tot het preventief toezicht, daarbij tegelijkertijd echter in den wortel aantastende wat voor de regentschapsraden en de overige autonome raden was vastgesteld: de autonomie, de gang naar zelfstandigheid. Zoodra er preventief toezicht wordt uitgeoefend, wordt de autonomie in den wortel aangetast. Men kan dit preventieve toezicht wel trachten te verdedigen voor bijzondere gevallen, maar wanneer men verder zou gaan en als vasten stelregel het

repressief
verkeerde
voortduren
van preve

Helaas
alleen pre
artikel in
Ik zal er
regent op
die hem c
lende onc
alvorens c
Gecommit
zijn, men
verkeerd i
toezicht u
eenvoudig

Men vo
bijzonder
onjuist, in
op hetge
verder ing

Zeer vr
volgens d
houding,
aan den r
met veler
rechtstreek
element li
men als h
in een pre
ook deze
waarop ik
ervaring re
dat, als he
aan den r
mineerd. I
gezien, on
de regents
Ik meen v
opbouw in

Een and

repressieve toezicht zou omzetten in preventief toezicht, zou men op den verkeerden weg zijn. Het is dus van zeer groot belang, dat men hiermede voortdurend op zijn hoede zij en in geen enkel opzicht tot het uitoefenen van preventief toezicht overgaat, tenzij in enkele zeer bijzondere gevallen.

Helaas dreigt het langzamerhand ook inderdaad meer te worden dan alleen preventief toezicht in bijzondere gevallen. Ik refereer hier aan het artikel in het Soerabajasch Handelsblad U welbekend, Mijnheer de Voorzitter! Ik zal er daarom niet diep op ingaan. Het gold hier het geval, dat een regent op grond van art. 21 der regentschapsordonnantie, door landsdienaren, die hem ondergeschikt waren, advies had laten uitbrengen over verschillende onderwerpen, waarover de resident ook advies wilde uitbrengen, alvorens de adviezen dier ondergeschikte ambtenaren bij het College van Gecommitteerden inkwamen. Daarop moge op zichzelf weinig aan te merken zijn, men voelt wel, dat dit toch in den geest van de decentralisatie volkomen verkeerd is. Wanneer men een advies ontvangt van iemand, die later repressief toezicht uitoefent, dan beteekent dat advies meer dan een advies; dan is het eenvoudig een aan banden leggen van de autonomie van den raad.

Men voelt, dat men van dat advies niet kan afwijken, tenzij onder bijzonder bezwaarlijke en moeilijke omstandigheden en zoo is het dan ook onjuist, in dat geval over te gaan tot een preventief toezicht. Met het oog op hetgeen ik nog verder ter sprake heb te brengen, zal ik hierop niet verder ingaan.

Zeer vruchtbaar als oorzaak van moeilijkheden is ook nog het feit, dat volgens de Inlandsche gemeente-ordonnantie het toezicht op de desahuis-houding, meer in het bijzonder op de desa-administratie is opgedragen aan den regentschapsraad. Deze soort administratie houdt uiteraard verband met velerlei aangelegenheden, waarmede ook het Binnenlandsch Bestuur rechtstreeks en dadelijk te maken heeft en men gevoelt wel, dat daarin een element ligt, waarin Bestuur en regentschapsraad elkander zóó nauw raken dat men als het ware dadelijk al een brug heeft, waarover het repressieve toezicht in een preventief toezicht kan overslaan en dit dan ook herhaaldelijk doet; ook deze gevallen moeten wel bekend zijn. Ik weet niet, of het euvel, waarop ik hier wijs, zich in algemeenen zin voordoet, doch zoover mijn ervaring reikt, komt het toch dikwijls voor. De gedachte dringt zich op dat, als het toezicht op de desa besturen nu maar niet was opgedragen aan den regentschapsraad, een bron van vele moeilijkheden zou zijn geëlimineerd. Dat kan wel juist zijn, doch mag daarin nu een reden worden gezien, om terug te grijpen in den eenmaal gevolgden gedachtengang, dat de regentschapsraden bemoeienis zouden hebben met de desa-administratie? Ik meen van niet, dit zou weder een teruggang zijn in de lijn van den opbouw in democratische richting van dezen geheelen staat.

Een ander moeilijk punt in de huidige regeling is, dat in de meeste

regentschapsraden de betrokken assistent-resident zitting heeft. Het is natuurlijk en zeer begrijpelijk, dat een assistent-resident, de ondergeschikte van den resident, daardoor ook weer komt in een dualistische positie, die op zichzelf niet anders dan weer tot nieuwe moeilijkheden moet leiden. Het is psychologisch zoo goed te begrijpen, dat een resident, misschien uit de zeer goede en nobele overweging, om den regentschapsraad te behoeven voor moeilijkheden, er via den assistent-resident toe kan komen, den voorzitter van den regentschapsraad bepaalde aanwijzigingen te geven, door hem op die manier aan te geven, op welke wijze de raad wel en op welke wijze hij niet moet handelen. De autonomie moet nu eemaal een moeilijken weg volgen, waarop men door struikelen en weer opstaan gaandeweg moet leeren, maar wanneer de leiding voortdurend van te voren voor dat struikelen wil behoeden, wordt de zaak der autonomie niet gediend. Ik zeg nogmaals, dat ik deze dingen niet altijd tot in uiterste instantie wil doorvoeren. Ik voel wel, dat er zich oogenblikken kunnen voordoen, waarop de resident het wenschelijk acht even tevoren in te grijpen, dat hij tevoren de een of andere aanwijzing moet geven, doch — en daar leg ik den nadruk op — dat mag werkelijk geen regel worden. Mij is zelfs een geval ter oore gekomen — doch ik weet dit niet uit authentieke bron — dat er residenten zijn geweest, die den voorzitter van de regentschapsraden hebben gevraagd, van te voren kennis te mogen nemen van de agenda eener regentschapsraadvergadering, teneinde aanwijzingen te kunnen geven, hoe de te behandelen zaken moesten worden aangevat. Al deze dingen zijn oorzaken van even zoovele conflicten. Nogmaals, ik wil gaarne aannemen, dat dergelijke conflicten hun grond vinden in zeer goede redenen, van den eenen zoowel als van den anderen kant, doch het is een feit, dat door deze zeer goede redenen wordt afgeweken van den weg, die moet worden gevolgd.

De oorzaak daarvan moet in de eerste plaats wel worden gezocht in de onduidelijke interpretatie van artikel 124 der regentschapsordonnantie waarover — zooals ik reeds zeide — de heer Blaauw in extenso heeft uitgeweid en waarover ik thans dus gevoeglijk kan zwijgen. De tweede reden van deze moeilijkheden vindt haar oorzaak in de historie en wel in het dualistische bestuursstelsel, dat nu nog bestaat. De resident is aan den eenen kant de chef van den regent als landsdienaar, en aan den anderen kant is hij wat ik zou willen noemen de toeziende voogd van den regent, als voorzitter van het autonome lichaam, dat mede zijn gebied bestuurt.

Dat deze twee functies wel eens gemakkelijk in elkaar loopen kan welhaast niet anders. Ik heb deze ervaring niet alleen in de regentschapsraadspractijk, maar ook in zeer vele andere gevallen opgedaan, waarin een persoon voor een bepaald onderdeel ondergeschikt was aan iemand en voor een ander onderdeel niet. Zooals gezegd, deze beide functies loopen gemakkelijk in elkaar; de houding van den resident kan dan ook gemak-

kelijk van
indenken.
Immers i
van zake
wetsinter
bepaalde
voorstelle
daarvoor
maar bij
dit nood
is daarom
tot preve
anders to
feit dat
autonom

Zoo s
logische
anders l
een als
flicten z
meen, da
goede a
en den g
gang van
die vera
dat het
komen, c
plaats is
fent. Na
en reger
geen me
conflicte
waar zo
verantwo
zorgen t

De de
ontwikke
dacht w
Nederlan
van de
zooals

kelijk van een repressief toezicht in een preventief overgaan. Ik kan mij indenken, dat de positie van den resident in deze ook niet gemakkelijk is. Immers in eerste instantie blijft hij verantwoordelijk voor den goeden gang van zaken in het regentschap. Hij moge dan ook nog zoozeer volgens de wetsinterpretatie de toeziende voogd zijn en het regentschap moge voor bepaalde onderdeelen in alle opzichten autonoom zijn, toch kan ik mij voorstellen, dat wanneer er fouten worden begaan, de verantwoordelijkheid daarvoor niet in de eerste plaats wordt gezocht bij den regentschapsraad, maar bij den resident, zoodat deze zich dus genoodzaakt ziet, om als hij dit noodig oordeelt, intijds te remmen en zoo gebeurt het dan ook. Het is daarom, dat in dit dualistisch bestuursstelsel de resident neiging heeft tot preventief ingrijpen en zorg, dat de zaken niet slecht gaan, daar hij anders tot verantwoording wordt geroepen. Aan den anderen kant staat het feit dat de regent, die aan het hoofd van een autonoom lichaam staat, die autonomie ook wil handhaven. Dat is evenzeer begrijpelijk.

Zoo staan er dus in dit stelsel, door het stelsel zelf, twee psychologische opvattingen lijnrecht tegenover elkaar, die, zooals wél niet anders kan, tot conflicten moeten leiden. Ik herhaal, dat zoowel de een als de ander met goede bedoelingen handelt, maar de genoemde conflicten zullen telkens weer ontstaan; zij zullen evenwel over het algemeen, dat is het meest tragische in deze gevallen, ontstaan tusschen de goede ambtenaren, tusschen den goeden Europeeschen bestuursambtenaar, en den goeden regent. Immers beiden zijn verantwoordelijk voor den goeden gang van de zaken, die aan hun zorgen zijn toevertrouwd en beiden zullen die verantwoordelijkheid ook ten volle willen dragen. Ik geloof dan ook, dat het mogelijk is dat in die regentschappen, waarin geen conflicten voorkomen, een van deze beide personen niet direct de juiste man op de juiste plaats is, dat de een te veel toegeeft of de ander te weinig toezicht uitoefent. Natuurlijk begrijp ik heel goed, dat er bij dit stelsel ook residenten en regenten kunnen zijn, die heel goed kunnen samenwerken, zoodat er geen moeilijkheden ontstaan — ik blijf echter bij mijn overtuiging, dat die conflicten juist over het algemeen zullen ontstaan in die regentschappen, waar zoowel resident als regent, ieder op hun eigen wijze, trachten hun verantwoordelijkheid te dragen terwille van het welzijn van het aan hun zorgen toevertrouwde gebied.

De derde oorzaak van deze conflicten ligt natuurlijk ook in de historische ontwikkeling van ons bestuursstelsel. In dit verband zou ik even de aandacht willen vestigen op de motie, betreffende de positie van het corps Nederlandsche bestuursambtenaren in het Nederlandsch-Indische staatsbestel, van de Vereeniging van ambtenaren bij het B. B. in Nederlandsch-Indië, zooals die op de te 's Gravenhage op 28 November 1930 gehouden ver-

gadering is aangenomen. Vooral in de toelichting op die motie wordt een wel zeer duidelijke uiteenzetting gegeven van de wijze waarop dit corps zich heeft ontwikkeld en langzamerhand is veranderd.

Een bepaalde zinsnede daarin heeft mijn aandacht getrokken en wel deze:

„Dit corps” — dat is het Nederlandsche bestuurscorps — is, gelijk reeds werd aangegeven, een gevolg van de koloniale verhouding en zoolang die — zij het in haar tegenwoordigen gewijzigden vorm — zal blijven bestaan zoolang zal dit corps ook dienen gehandhaafd te worden, als de boven allen gestelde handhaver van rust en orde en veiligheid, welke zorg door die koloniale verhouding als een plicht op de schouders van het overheerschende volk is gelegd”.

Mijnheer de Voorzitter! Ik begrijp, dat, als men deze aangelegenheid beziet in de lijn der geschiedenis, waarbij inderdaad dat bestuurscorps indertijd de handhaver van het gezag was zonder meer men dan tot een dergelijke conclusie komt, maar men moet daarbij dan toch wel uitschakelen, den geheel nieuwen geest, die langzamerhand ook hier te lande is ontstaan. Wanneer men weet, dat het juist de bedoeling is, hier zooveel mogelijk autonomie te brengen, kan men niet anders dan bij den opbouw van het geheele staatsbestel, ook den Inlandschen bestuursambtenaar zien als mede den drager van het gezag hier te lande. Men kan dit niet meer uitschakelen door te zeggen, dat alleen de Nederlandsche bestuursambtenaar de drager van het gezag is.

Wanneer men hier de geheele ontwikkeling gadeslaat en het werkelijk ernst is met het voornemen om op den duur te komen tot autonomie, dan moet men toegeven, dat de Inlandsche bestuursambtenaar in het bestuursapparaat mede een plaats inneemt. Ik kan de in de toelichting van de motie gevolgde gedachtengang wel aanvoelen en begrijpen, doch ik vind hem onjuist, omdat daarin juist de laatste trap in den geheelen ontwikkelingsgang niet in aanmerking wordt genomen. Daarom vind ik het zeer jammer, dat deze motie het licht gezien heeft. Deze motie geeft mij de overtuiging, dat het inderdaad noodzakelijk zal zijn, artikel 124 van de regentschapsordonnantie, hetzij te wijzigen, hetzij te schrappen. Wanneer dat in de gegeven omstandigheden niet mogelijk is, dan is het in ieder geval absoluut noodzakelijk, dat er van hoogerhand een verduidelijking uitgaat en men precies zegt, wat met dat artikel wordt bedoeld, hoe de uitvoering van dat artikel moet zijn.

In ben ervan overtuigd, dat wanneer dat niet nu gebeurt, dan op den duur de moeilijkheden steeds grooter zullen worden en dat, wat nu nog misschien zonder veel bezwaar gedaan kan worden, eigenlijk gedaan zal moeten worden onder omstandigheden, die in het geheel niet prettig zijn, juist omdat men den goeden tijd voorbij heeft laten gaan.

Ik dank U, Mijnheer de Voorzitter!

De heer
slag en in
aan het
zijn ambts
inzake ver
dezen ond
handeling
door zijn

Naar aan
strijd is m
van dit ar

Op dit
artikel 124
niet noodi
dan niet i
onbeantwo

Mijnhee
voorbaat
resident e
zeg niet b
verdienste
Immers, g
lucht kreg
voelden z
gedepute
waren ge
der leden
nu niet, d
nadruk, d

Verder
het artike
maar dit
regentscha
ten zijn b
veel zwaa
is, niet al
in het alg

Men he
de vergu
nadeel he
is alleen

De heer Suermont: Mijnheer de Voorzitter, in het Afdeelingsverslag en in de redevoeringen van hedenochtend is veel aandacht gewijd aan het feit, dat een der residenten op Java aan de districtshoofden in zijn ambtsgebied heeft opgedragen om alle adviezen op verzoekschriften inzake vergunningen, die aan den regent worden uitgebracht door aan dezen ondergeschikte landsdienaren, en die blijbaar bestemd zijn voor behandeling in den regentschapsraad of in het college van gecommiteerden, door zijn tusschenkomst in te dienen.

Naar aanleiding daarvan hebben sommige leden betoogd, dat dit in strijd is met art. 124 R. O. en zij wenschen een wijziging of een schrapping van dit artikel.

Op dit laatste denkbeeld heeft de Regeering koeltjes geantwoord, dat artikel 124 R. O. zoo kwaad niet was en wijziging of schrapping daarom niet noodig werd geacht. De vraag echter, of de genoemde handeling al dan niet in strijd was met de bedoeling van artikel 124 R. O. liet Zij onbeantwoord.

Mijnheer de Voorzitter! Alvorens op deze kwestie in te gaan, wil ik bij voorbaat stelling nemen tegen de bewering, dat de beslissing van den resident een echte B. B. beslissing is, hetgeen bijv. wordt beweerd, — ik zeg niet betoogd — in het in het Afdeelingsverslag aangehaalde niet onverdienstelijke, maar wel wat rumoerige artikel in „Locale Belangen”. Immers, gecommiteerden van een der betrokken regentschappen, die de lucht kregen van de opdracht van den resident aan de districtshoofden, voelden zich daardoor bezwaard en gaven van hun bezwaren blijk aan gedeputeerden der provincie. Naar mij uit betrouwbare mededeelingen bleek, waren gecommiteerden volkomen eenstemmig in hun bezwaren en een der leden van het College was tevoren plaatselijk assistent-resident. Ik zeg nu niet, dat zijn standpunt het B. B.-standpunt was, ik zeg alleen met nadruk, dat men in deze zaak niet mag generaliseeren.

Verder zou ik in de eerste plaats willen opmerken, dat de tekst van het artikel een beslissing als deze in de verste verte niet doet vermoeden, maar dit wil nog niet zeggen, dat zij nimmer goed kan zijn, want de regentschapsraad, het college van gecommiteerden en de ontvoogde regenten zijn bij de invoering der bestuurshervorming voor een taak gesteld, zoo veel zwaarder dan hun vroegere taak, dat steun daarbij niet ondenkbaar is, niet alleen in hun eigen belang, maar ook in dat van het publiek, en in het algemeen belang.

Men heeft, vooral in het begin, meer kans op fouten, iets dat speciaal bij de vergunningen, die niet of slechts met groote kosten te herstellen zijn, zijn nadeel heeft. En dan rijst onwillekeurig de vraag of het wel verantwoord is alleen het repressieve toezicht van artikel 124, dat bovendien slechts mo-

gelijk is ten aanzien van beslissingen van den raad en niet ten aanzien van zaken weer in het reine te brengen.

Daartegenover staat nochtans, dat ingrijpen van den resident als hier geschiedde, onwillekeurig censuur op den regentschapsraad veroorzaakt, terwijl de bestuurshervorming juist de ingezetenen zelf en hun vertegenwoordigers naar voren beoogt te brengen. En die ingezetenen en hun vertegenwoordigers, zoomede de secretarissen der regentschappen moeten toch ervaring kunnen verzamelen. Kennis van en belangstelling voor plaatselijke zaken is niet voldoende.

Ik zou daarom gaarne door den Regeeringsgemachtigde de vraag beantwoord willen zien, wanneer, en op grond van welke feiten de resident die beslissing heeft genomen, welke toch niet vleierend is voor de betrokken regentschapsraden. Er spreekt duidelijk uit, dat de resident het critisch vermogen dier colleges en ook den invloed van de bestuursambtenaren daarin, Europeesche en Inlandsche beide, niet hoog blijkt aan te slaan.

Speciaal in dit geval komt de beslissing mij vreemd voor, omdat in de beide regentschappen van het ambtsgebied van dien resident een assistent-resident in den raad zat en — naar ik meen — zelfs in het college van gecommitteerden. Is echter werkelijk juist hetgeen is te verstaan gegeven in het „Soerabajasch Handelsblad” van 14 Augustus 1930, dat de kwaliteit der adviezen door het Inlandsch bestuur na de bestuurshervorming aan den regent uitgebracht met uitschakeling van het Europeesch bestuur in het algemeen allesbehalve goed zou zijn? In dit geval en als dat verschijnsel zich in meerdere regentschappen op Java voordoet, rijst de vraag of de regenten al dan niet in staat zijn hun personeel beter op te leiden, dan wel of ze al dan niet berekend zijn op zoodanig deugdelijke examinatie van stukken, dat wat zij overwijken naar gecommitteerden of den raad, behoorlijk is voorbereid. In het ontkennend geval is het beter hem van de bevoegdheden wederom te ontheffen, die bij hen niet in goede handen zijn.

Geargumenteerd is nog, dat de zaak met art. 124 R. O. eigenlijk niets heeft te maken, dat de beslissing steunt op de algemeene bestuursbevoegdheid van een bestuursambtenaar om aan zijn ondergeschikten aanwijzingen te geven inzake hun beleid. Naar mijn overtuiging is deze laatste opvatting juist en daarvoor blijve art. 124 hier buiten beschouwing. Maar dat sluit nog niet in zich, dat ik deze aanwending van de algemeene bestuursbevoegdheid onvoorwaardelijk juist acht.

Het stelsel van onverdeelde verantwoordelijkheid voor den gang van zaken kan tot dingen leiden, die de wet niet voorziet en soms ook niet wil. De door den gouverneur gebeurlijk aan een resident op te leggen plicht inzake de toepassing van art. 124 om zijn voorstellen vooraf aan den gouverneur ter inzage te zenden, is nog vrij onschuldig, maar een beslissing als hier bedoeld, lijkt mij — ik zei het zooeven reeds — minder onschuldig

De he
plan om
Blaauw
verband

Mijnhe
het antw
meerdere
de toepa
blijkens

In de
van den
delijk la
slagen v
daarvan

Het s
Regeerin
zeer tev
tegenove
uit den
welke ik

Ik wi
onderscl
den Vol
de voor
de hers
wellicht
gelegenl

De he
zitter. E
begroot
zou ik
Zuyderh
onderwe
genheid
gaan, v
kwestie
heeren
behand
dat de
heeft.

Alle

De heer Rückert: Mijnheer de Voorzitter! Ik had aanvankelijk het plan om over artikel 124 R. O. het een en ander te zeggen. De heeren Blaauw en Fournier hebben er echter reeds uitvoerig over gesproken en in verband daarmee wil ik mijn betoog tot het uiterste minimum beperken.

Mijnheer de Voorzitter! Ook ik heb met zekere verwondering gelezen het antwoord, dat de Regeering terzake gegeven heeft, want mij waren ook meerdere mededeelingen gedaan, die erop wezen dat in de practijk inderdaad de toepassing van het artikel nog zoo eenvoudig niet is, als de Regeering, blijkens de Memorie van Antwoord schijnt te denken.

In de hoofdzitting heb ik vrij uitvoerig gesproken over de verhouding van den resident ten opzichte van de regentschapsraden. Ik heb toen duidelijk laten uitkomen, om welke reden ik van meening was, dat het wel-slagen van de bestuurs Hervorming in de regentschapsraden in hooge mate daarvan afhankelijk was.

Het slot van deze besprekingen in de hoofdzitting is geweest, dat de Regeering en ik terzake niet tot elkaar zijn gekomen. De Regeering was zeer tevreden over de bereikte resultaten, maar ik stond er heel anders tegenover. Het is mij dan ook op zich zelf een genoegen, dat ik nu van uit den Volksraad verschillende stemmen heb gehoord, die de meening, welke ik in de hoofdzitting heb ontwikkeld, in hoofdzaak hebben ondersteund.

Ik wil het betoog van de heeren Blaauw en Fournier dan ook ten volle onderschrijven en verder alleen nog de hoop uitspreken, dat de hier in den Volksraad gehouden besprekingen invloed zullen kunnen uitoefenen op de voorstellen, die nog door de Regeering moeten worden gedaan, inzake de herschikking van het administratief bestuursapparaat. Daarbij kan dan wellicht een en ander nauwkeurig worden bekeken en misschien is er nog wel gelegenheid een regeling te vinden die alle partijen geheel zal bevredigen.

De heer Fuchter, Adviseur voor de Decentralisatie: Mijnheer de Voorzitter. Bij de beantwoording van de verschillende sprekers, die zich bij deze begrotingsbehandeling op het gebied der decentralisatie bewogen hebben, zou ik mij in de allereerste plaats willen richten tot de heeren Blaauw, Zuyderhoff, Fournier, Suermondt en Rückert, die art. 124 Rg. O. tot een onderwerp van bespreking hebben gemaakt. Dat ik al dadelijk deze aan-genheid noem, alvorens op de andere ter sprake gebrachte punten in te gaan, vindt hierin voornamelijk haar reden, Mijnheer de Voorzitter, dat deze kwestie, hoewel ook op zich zelf van belang, in het bijzonder door de heeren Blaauw en Fournier in zoo uiterst belangwekkende redevoeringen behandeld is. Ik behoef de beide geachte leden dan ook niet te verzekeren, dat de Regeering met groote belangstelling hun beschouwingen gevolgd heeft.

Alle sprekers over dit onderwerp, met uitzondering van den heer Suer-

mondt, hebben overwegende bezwaren tegen art. 124, waarvan zij wijziging of schrapping noodzakelijk achten.

Zij baseeren dit oordeel op de omstandigheid, dat meergenoemd artikel door zijn vaagheid in de praktijk tot allerlei moeilijkheden en conflicten aanleiding geeft en tot schade strekt, zoowel van het regentschap als van het B. B. zelf. Het is der Regeering zeer zeker bekend. Mijnheer de Voorzitter, dat er zich in de praktijk van het door de Residenten uit te oefenen toezicht wrijvingen en geschillen voordoen. Dit wordt in de Memorie van Antwoord ook niet ontkend, doch nimmer hebben zich v.z.v. der Regeering bekend, moeilijkheden van bijzonderen aard voorgedaan, zoodanig dat wijziging van art. 124 Rg. O. noodzakelijk bleek.

Ik zou deze vraag willen stellen, Mijnheer de Voorzitter: Bij welk toezicht doen zich geen moeilijkheden voor? Moet men daarom maar dadelijk een schrapping of wijziging van een bepaling in overweging nemen. De praktijk van art. 124 Rg. O. is bovendien vrij kort, in West-Java loopt zij over een tijdperk van 5 jaren en in het overig gedeelte van Java 1 à 2 jaren. Nieuwe toestanden eischen veel tact en geduld, zij zijn nog niet gestabiliseerd, moeten nog groeien en aangepast worden aan de nieuwe verhoudingen en dat af en toe een stroeve toon weerklinkt, vermag toch zeer zeker niet dadelijk ondeugdelijkheid aan te toonen.

Naar het oordeel der Regeering kan de vaagheid van art. 124 in verschillende gevallen juist een der voordeelen van het voorschrift zijn. Immers, zooals reeds in de Memorie van Toelichting op dit artikel is opgemerkt, werd de resident door zijn ambt de aangewezen persoon geacht om toezicht uit te oefenen op den regentschapsraad. Door de ambtelijke verhouding, waarin de Regent staat tot den Resident toch zal het mogelijk zijn, dat het toezicht op eenvoudige wijze en soepel wordt toegepast, zoodat hierbij de autonomie van den Regentschapsraad niet wordt aangetast. En het ligt toch wel voor de hand, dat juist door de delicate verhouding, welke tusschen den Resident en Regent bestaat, het feitelijk niet wel mogelijk noch wenschelijk is om het toezicht van art. 124 Rg. O. scherp te omlijnen en dat, door te veel te willen preciseeren, men juist van te voren niet bestaande moeilijkheden zou kunnen verwekken.

Het ingevalge dat artikel door den Resident op den regentschapsraad uit te oefenen toezicht is ook naar het oordeel der Regeering in het algemeen repressief bedoeld. Dat neemt echter niet weg, dat het dezen bestuursambtenaar vrij staat zoo noodig vooraf eenige leiding te geven, hetgeen — de heer Suermondt wijst o.m. hierop — in verband met het nog jonge bestaan van de regentschapsraden, in het voordeel van de betrokken gemeenschappen kan zijn.

Dat de
en zelfbe

Thans,
heeren B
gedaan h
verschil
van de F
was daar
Soerabaja
bestuurs
zen zou
tusschen
leiding
betrokke
de Resid
deze adv
het reg
bracht,

Gedep
over de
op de h
of zij —
Rg. O. —
geval to
geval ec
het dan

Over
gehad t
handeld
Decentr
landsch
College
autorite
hier een
toezicht
betrof,
de beve
dus be
arbitrer
gesprok

Dat de Residenten bij het optreden als toezichhoudend orgaan met tact en zelfbeperking moeten optreden, spreekt wel van zelf.

Thans, Mijnheer de Voorzitter, nog een enkel woord over de door de heeren Blaauw en Suermondt geformuleerde vragen over een zich voorgedaan hebbend geval, naar aanleiding waarvan aanvankelijk een meningsverschil bestond tusschen den Gouverneur en het College van Gedeputeerden van de Provincie Oost-Java, over de vraag wie van hen beiden bevoegd was daarin op te treden. Het betrof hier een geval, dat de Resident van Soerabaja opdracht had gegeven om, indien door de lagere Inlandsche bestuursambtenaren in zijn ressort over verschillende aangelegenheden adviezen zouden worden uitgebracht aan den Regent, deze adviezen door zijn tusschenkomst in te dienen. Hierbij zat de bedoeling voor zoo noodig eenige leiding te geven bij de voorbehandeling, dus vóórdat deze zaken bij het betrokken regentschapsbestuur zouden worden voorgebracht. Hierdoor zou de Resident immers de gelegenheid hebben de Regenten met betrekking tot deze adviezen nader voor te lichten. Het College van Gecommitteerden van het regentschap Sidoardjo heeft deze kwestie bij Gedeputeerden voorgebracht, aangezien het zich niet met deze gedragslijn kon vereenigen.

Gedeputeerden en de Gouverneur konden het echter niet eens worden over de vraag, of deze handelwijze van den Resident gegrond moest worden op de hem ingevolge artikel 124 Rg. O. toekomende bevoegdheid, dan wel, of zij — hoewel verband houdende met het voorschrift van artikel 124 Rg. O. — beschouwd moest worden als een zaak van bestuur. In het eerste geval toch zouden Gedeputeerden bevoegd zijn tot optreden. In het tweede geval echter de Gouverneur, als dienstchef van den Resident, aangezien het dan een kwestie van bestuursbeleid zou betreffen.

Over deze aangelegenheid heeft inderdaad een briefwisseling plaats gehad tusschen den Gouverneur van Oost-Java, die terzake in overleg handelde met het College van Gedeputeerden en den Adviseur voor de Decentralisatie, ten deze optredende namens den Directeur van Binnenlandsch Bestuur. Deze briefwisseling heeft tengevolge gehad, dat het College van Gedeputeerden, de Gouverneur, alsmede de beide andere autoriteiten terzake geheel tot overeenstemming zijn gekomen, nl. dat het hier een aangelegenheid betrof, welke weliswaar verband hield met het toezicht van art. 124 Rg. O., doch overigens een punt van bestuursbeleid betrof, waarin de Resident als zoodanig, met inachtneming overigens van de bevelen van den betrokken Gouverneur, regelend kan optreden. Waar dus bedoeld meningsverschil was opgelost, kan van een optreden als arbiter door den Adviseur voor de Decentralisatie hier niet worden gesproken.

Maleisch Gedeelte.

Pengawasan atas pekerdjaan raad kaboepaten oleh resident.

Pasal 124 O. K.

Menoeroet boenjinja pasal 124 Ordonnansi Kaboepaten resident wadjib mengawat-awati raad kaboepaten dan boleh memberi timbangan tentang hal jang dipandang perloe kepada madjelis gedeputeerden. Inilah soeatoe hal jang pada waktoe jang terachir ini dapat perhatiannja beberapa fihak, maka alangkah baiknja soal ini diperbentangkan poela dalam madjallah ini.

Moela-moela Soerabajasch Handelsblad tertanggal 14 Augustus 1930 membitjarakan tentang soeatoe perselisihan jang telah terdjadi antara soeatoe raad kaboepaten jang namanja tidak diseboetkan dan resident jang di wadjibkan mengawat-awatinja. Adapoen sebab sebabnja ialah oleh karena resident terseboet dibelakang ini telah memerintah pada boepati-boepati didalam wengkonnja soepaja segala roepa pertimbangan-pertimbangan (advies²) dari pegawai-pegawai jang ada di bawah perintahnja boepati tentangan pedirian peroesahaan menoeroet Hinderordonnantie, Petroleumordonnantie atapoen tentangan mengadakan djalan-djalan rail oentoek onder-neming-onderneming, itoelah semoeanja haroes ditrimakan pada boepati dengan *peranteraan* resident.

Madjelis gecommiteerden dari raad kaboepaten terseboet diatas telah mem-protest atas perboeatan resident tadi, sebab dengan djalan demikian itoe, maka tidaklah raad atau madjelis gecommiteerden jang sesoenggoehnja akan memberi poatoesan akan tetapi resident.

Hal ini telah mendjadi keherannannja Soerabajasch Handelsblad. Sepandjang pendapatan soerat kabar itoe, perboeatan madjelis gecommiteerden itoelah kliroe belaka.

Tidak mengherankan poela, bahwa toean de Raad sebagai pemoeka dalam hal ichwal decentralisatie telah mengoraikan fikirannja tentang perse-lisihan terseboet diatas dengan pandjang lebar (liatlah orgaan Locale Belangen No. 22 tertanggal 16 November 1930). Dengan kritiek jang soenggoeh tadjam ia telah membitjarakan lagi tentang perhoeboengan (verhouding) antara Binnenlandsch-Bestuur dan decentralisatie. Sebagai biasa ia memper-tahankan dengan sekoeat-koeatnja haknja decentralisatie. Ia mengharap dengan sangat soepaja kaoem B. B. dalam hal decentralisatie hendaklah berdiri dibelakangnja sadja dan sekali-kali djangan toeroet tjampoer dalam hal-hal jang telah diserahkan pada raad-raad dan boekan termasuk ke-koeasannja lagi. Dengan djalan demikianlah decentralisatie akan berboeah!

Tidak dalam kalangan decentralisatie sadja hal jang terseboet diatas telah dapat dibitjarakan, di dalam Volksraad poen hal itoe mendjadi pembi-tjaraan ramai. Menoeroet afdeelingsverslag dari aanvullingsbegrooting Negri

oentoek
Ordonna
paten d
soeatoe
rimkan
tentanga
Oleh ka
maksoec
dengan

Tetap
pada re
ngawat-
kerdjaka
mendjac
demikia
soepaja
itoe tid

Bagai
van An
stuk 4)
dalam j
jang pe
pasal it

Djaw
hati kan
penting
meroba
houding
loekah
dilakoe

Seba
raad ka
satie da
pegawa
misihi
„penga
belaka,
kekoeas

Oleh
madjeli
pada bo
pegawa

oentoek taoen 1931 maka beberapa lid berpendapatan, bahwa pasal 124 Ordonnansi Kapoepaten tentang pengawasan resident atas raad-raad kaboe-paten diartikan terlaloe loeas. Lid-lid itoe bisa menjatakan, bahwa adalah soeatoe resident jang telah merintah soepaja boepati-boepati haroes mengi-rimkan padanja segala roepa soerat-soerat — djoega soerat-soerat resia — tentangan hal-hal, jang hendak dipoetoeskan oleh madjelis gecommitteerden. Oleh karena hal jang sedemikian itoe terhanggap bertentangan dengan maksoednja pasal 124 Ordonnansi Kaboepaten, maka lid-lid tadi mengharap dengan sangat soepaja pasal 124 O. K. tadi diroboh ataupun dihapoeskan.

Tetapi lain fihak berpendapatan sebaliknja. Kekoeasaän jang diberikan pada resident dalam pasal 124 tadi memoeatkan djoega hak oentoek me-ngawat-awati dengan seloeas-loeasnja. Apakah pengamatan itoe bisa di-kerdjakan dengan baik, djika resident tidak dapat meliat segala roepa soerat, mendjadi djoega soerat-soerat resia ? Sebagian dari lid-lid jang berpendaptan demikian ini tidak berkeberatan, djika redactienja pasal terseboet diroboh soepaja salah pengartian tentang kekoeasaän jang diberikan pada resident itoe tidak bisa timboel lagi.

Bagaimanakah pendapatnja Pemerintah tentang soal ini ? Dari Memorie van Antwoord (anggaran tambahan taoen 1931 — onderwerp 88 — afd. IV stuk 4) kami dapat liat, bahwa sepanjang perasaän Pemerintah ketentoean dalam pasal 124 O. K. itoe dalam praktikj beloem menimboelkan kesoesian jang penting sehingga dihanggap tidak perloe merobah atau menghapoeskan pasal itoe.

Djawaban dari Pemerintah ini soenggoehpoen beloem bisa memoeaskan hati kami. Apakah perselisihan jang dioraikan diatas ini terhanggap beloem penting oentoek dikemoekan sebagai alesan boeat sekoerang-koerangnja merobah pasal 124 O. K. tadi ? Lagi poela, menilik keadaannja dan ver-houdingnja dalam raad-raad kaboeupaten pada masa ini, patoetkah dan per-loekah pengawasan atas pakerdjaän raad oleh resident misih teroes meneroes dilakoekannja ?

Sebagaimana telah atjap kali dikemoekakan dalam madjallah ini, selama raad-raad kaboeupaten beloem mempoenjai pengalaman banjak dalam hal decentrali-satie dan selama raad-raad itoe beloem mempoenjai atau beloem bisa membajar pegawai-pegawai jang soenggoeh tjakap, maka raad-raad kaboeupaten pastilah misih memboetoehkan toezicht (pengawasan) dan toentoean (leiding). Tetapi „pengawasan” dan „toentoean” ini haroeslah pengawasan dan toentoean belaka, dan sekali-kalipoen tida boleh diartiken „toeroet tjampoer” dalam kekoeasaan-kekoeasaan jang telah diserahkan pada raad-raad kaboeupaten.

Oleh karena itoe maka kami ada djoega dibelakangnja dan disampingnja madjelis gecommitteerden jang telah memprotest keras atas perintah resident pada boepati-boepati soepaja soerat-soerat advies jang diberikan oleh pegawai-pegawai B. B. ditrimakan pada raad dengan perantaran resident..

Resident terseboet telah menerangkan, dalam pertahanannja (vedediging) bahwa sekali-kali boekan maksoednja akan mengadakan preventief toezicht atas raad kaboepaten ataupun atas madjelis gecommitterden. Jang dimaksudkan ialah tidak lain soepaja raad akan mendapatkan advies-advies jang telah dipeladjari dengan sesoenggoeh-soenggoehnja, sebab resident tadi menesal sekali telah mendapatkan pengalaman, bahwa pegawai-pegawai Boemipoetra moeda atau rendahan kebanyakan tidak mempoenjai ketjakapan dan keradjinan oentoek memberi advies-advies jang di kehendakan. Soenggoehpoen tidak enak pendapatan resident terseboet didengarkannja oleh pegawai-pegawai jang moeda dan rendahan tadi. Tatapi disini boekan tempatnja oentoek memperpanjangkan hal itoe. Jang perloe kami selidiki dan bitjarakan ialah pertanyaan: Benarkah pegawai moeda dan rendahan itoe tidak tjakap oentoek memberi advies pada raad kaboepaten atau madjelis gecommiteerden tentang soal-soal jang berhoeboengan dengan Hinderordonnantie? Betoelkah mereka tidak tjakap oentoek memberi timbangan tentang permintaan-permintaan dari orang⁹ jang akan mendirikan seboeah waroeng atau loosmen ataupun lain peroesahaan? Benarkah mereka itoe tidak bisa memimbang apa permintaan-permintaan itoe haroes dikaboelkan atau ditolaknja lantaran bertentangan dengan kesehatan atau kepentingan oemoem? Perloekah dalam hal ini resident haroes toeroet tjampoer dan memberi pertimbangannja djoega?

Djika benar mereka itoe tidak tjakap oentoek memberi advies dan teranggap perloe dalam pakerdjaän toe mereka dapat toentoenan resident poela, maka lebih baik pegawai-pegawai jang bercifat demikian itoe, dibe-rehentikan sadja dari djabatannja!

Lagi poela hendaklah diketahoei, bahwa advies itoe moela² akan diadjoekan pada voorzitter raad kaboepaten ialah boepati, jang sebagai pegawai jang kebannjakan tertoea sediri, soedah mempoenjai penghalaman banjak, terkadang-kadang lebih banjak dari resident poela, dan soedah selajaknja bisa menimbang dengan sebetoelnja apa advies jang ditrimanja soedah beres apa tidak. Mendjadi kekoeatiran jang telah di kemoekakan oleh resident tadi sepanjang perasaan kami sekalipoen tidak beralasan dan selain akan merendahkan dradjat boepati, bisa djoega dipandang sebagai menaruh koerang kepertjajaan kepada pakerdjaan boepati dan pakerdjaan gecommiteerden atau raad kaboepaten.

Seperti toean de Raad kami djoega berpandangan bahwa sikap jang sedemikian itoe tidak lain bermaksoed akan mengkekalkan kekoeasaan fihak B. B. dan merintangi autonomie raad-raad lokaal.

Itoelah soedah kami kirakan lebih doeloe. Kami poen telah memadjoekan keberatan-keberatan atas ketentoean pengawasan jang dikehendakan pada pasal 124 O K., ialah pengawasan atas pakerdjaan raad oleh resident, sebab

hal jang
raad kat
dah seha

Pada
bahwa p
tidak ba
mendjab
Apabila
koeatirka
resident
jang per
kemerde
berbahaj

Oleh
oleh ma
kaboepa
atas pak
dapatkan
Mendjac
timbang
terseboe
poen ma
kan so
boleh d
soeatoe
kaboepa
dan voc

Biarla
lebih ba
lebih ha
djaan. S
tertimba
kehenda

Penga
djelis g
toeroet
raad-raa
lebih gi

hal jang sedemikian ini akan menimboelkan soesah atau perselisihan antara raad kaboepaten dan resident. Inilah sekarang soedah berboekti. Maka soedah seharoesnja pasal 124 O.K. itoe dirobah ataupun dihapoeskan.

Pada Decentralisatiecongres taoen 1930 di Soerabaja telah kami oraikan, bahwa pengawasan itoe tidak perloe dilakoekan oleh resident, bahkan tidak baik poela berhoeboeng dengan positie resident itoe. Boepati itoelah mendjabat voorzitterschap raad tetapi ia adalah di bawah perintah resident Apabila pengawasan itoe dilakoekan dengan sekeras-kerasnja maka kami koeatirkan, bahwa boepati senantiasaa akan minta idzin atau pertimbangan resident dahoeloe, djika ia akan memboeatkan atau memporstelkan hal-hal jang penting pada madjelis geconmitteerden atau raad. Dengan begitoe kemerdekaan boepati bisa tergangoe dan lama kelamaan linjap sehingga berbahaja besar oentoek kemadjoean raad kaboepaten.

Oleh karena itoe maka lebih baik pengawasan itoe hendaklah dilakoekan oleh madjelis gedeputeerden meloeloe. Djika dikoeatirkan bahwa raad-raad kaboepaten akan memboeat lebih banjak kesalahan, oleh karena pengawasan atas pakerdjaan adalah koerang, dan toentoenan dari resident akan tidak di dapatkan lagi, maka baiklah resident ditoendjoekkan sebagai adviseur sadja. Mendjadi djika raad atau madjelis geconmitteerden memboetoehkan pertimbangan tentangan soeatoe hal jang penting, raad ataupun madjelis terseboet *berhak* minta advies dari resident, akan tetapi djika raad ataupun madjelis itoe soedah merasa tjakap (deskundig) oentoek memoetoeskan soeatoe hal, maka raad ataupun madjelis geconmitteerden tidak boleh dipaksa oentoek minta pertimbangan dari siapapoen djoega. Inilah soeatoe perhoeboengan (verhouding) jang lebih menjenangkan bagai raad kaboepaten dan djoega lebih menjenangkan bagai madjelis geconmitteerden dan voorzitternja.

Biarlah dengan djalan demikian raad kaboepaten akan memboeat kesalahan lebih banjak, itoelah tidak mengapa. Dengan memboeat salah itoe raad akan lebih hati-hati dan akan lebih teliti dan tjerdik dalam segala roepa pakerdjaan. Sepandjang perasaan kami, lebih baik raad memboeat kesalahan tertimbang mendapat rintangan rintangan jang bisa membikin mati segala kehendak (initiatief) dan bahaja bagai autonomie raad.

Pengawasan atas raad stadsgemeente poen dilakoekan meloeloe oleh madjelis gedeputeerden. Resident sekali-kalipoen tidak berhak dan tidak boleh toeroet tjampoer. Apakah tidak baik pelatoeran itoe dilakoekan djoega bagai raad-raad kaboepaten? Pertjajalah, bahwa raad raad ini kelak akan bekerdja lebih giat dari jang soedah kedjadian!

Lagi Bouwverordening.

Serta saja membatja karangannya toean Slamet di Locale Belangen tanggal 1 Januari 1931 jang beralamat „Bouwverordening dan ra'jat” saja teringat lagi kepada karangan saja didalam Locale Belangen tanggal 1 November 1929 katja 986 jang beralamat „Bouwverordening dan rooilijn” dimana saja terangkan sedikit² bagaimana praktijknja kebanyakan bouwverordening itoe.

Sekarang Dewan Kaboepaten Djawa Timoer soedah doea tahoen berdirinja dan saja poenja perasaän barangkali soedah ada waktoenja boeat memperhatikan verordening² jang memberatkan kepada ra'jat, apalagi ra'jat beloem mengerti maksoednja dan djika perloe diberobahnja.

Hingga ini hari penoelispoe nida melihat bouwverordening baroe dari salah satoe Dewan Kaboepaten jang dioemoemkan di Provinciaal Blad, soeatoe tanda, djika Dewan Kaboepaten beloem satoelah jang sempat memperhatikan hal itoe dengan benar „misih noeroet mawon,” sebab memang beratlah pekerdjaän baroe ini boeat Boepati dan boeat Secretarisnja, lantaran misih dalam bahasa Djawa kasar „Deladap-Deladap”.

Dari itoe saja mohon dengan sangat akan tetapi dengan keras Dewan Kaboepaten soekalah sedikit memperhatikan doea boeah karangan terseboet diatas, apalagi karangan penoelis sendiri meskipoe hanja menjenangkan sadja kepada saja.

Lain dari pada jang telah saja oeraikan dan dioeraikan oleh toean Slamet, barangkali ada baiknja djoega apabila saja mengabarkan djoega jang baroe² sadja saja mendengar, ja'ni :

Di beberapa kaboeupaten misih ada atoeran sabagian $\frac{0}{10}$ dari pendapetan nja rooigeld dibagi kepada Directeur Regentschapswerken, rooimeester dan personeel Dewan Kaboepaten. Benar hal itoe bisa menjenankan kepada mereka itoe, akan tetapi sebaliknya mereka itoe bisa djoega over ijverig alias meninggi tinggikan wang rooigeld, sehingga boleh dibilang satoe perdagangan, jang kalau saja nida salah menjalahi boeninja bijblad 6465.

Tentang vrijstellingen saja voorstel :

I. Roemah² jang perkakasnja kebanyakan dari bamboe dan kajoe taksir koerang dari f 250.— (doea ratoes lima poeloeh roepijah) tiada perloe masoek rekest tjoekoop repot sadja kepada Rooimeester atau diloear kedoeoekan rooimeester kepada kepala onderdistrict atau kepada district. Djadi sehaloean dengan zegelordonnantie artikel 31 No. 58 jang menjeboetkan bahwa idin roemah jang ditaksir f 250.— nida perloe pakai zegel.

Djoega toean² lid Dewan Kaboepaten tentoe periksa, bahwa Directeur Regentschapswerken menaksir roemah oempamanja f 300.— itoe sebetoelnja boeat orang desa hanja harga f 100.— sebab bamboenja tjari sendiri of taneman sendiri, toekang dan koeli nida pakai membajar, sebab tjoekoop

dengan
rikan ro
II. Me
djoega c
Moedah-

Kasoe

Hari I
sidang c
stemmin
tt. 1 Fel
Adapc
Mochtar
raad jan
Dalam
arts di P
ankoe S
Satela
dihangga

Raad

I. Me
Septemb
Angga
Pemerint
djaan oe
afdeeling
afdeeling
pasar f
afdeeling
sanggrah
ling XV
loosmen
afdeeling
tentoe f
Angga
pengabil
andjing
minoema
dan tana
onderdee

dengan „sojo” toeloeng tinoeloeng sadja sehingga itoe orang jang mendi-
rikan roemah boekan orang jang boleh dinamakan ada wang.

II. Mesdjid dan Gredja serta roemah² oentoek keperloean oemoem haroes
djoega dapat vrijstelling agar soepaia Dewan Kaboepaten bisa lekas populair.
Moedah-moedahan ada boeahnja djoea karangan ini.

S. H.

Kasoedahannja Pemilihan Volksraad.

Hari Kemis malam tanggal 12 Februari Volksraadstenkantoor telah ber-
sidang oentoek menetapkan kesoedahannja pemilihan ke doeakalinja (her-
stemming) pada kieskring V. dan VII. (liatlah katja 117 dari Madjallah No.
tt. 1 Februari 1531).

Adapoen kesoedahannja demikian. Dalam kieskring V. dapat terpilih toean
Mochtar bin Mohamad Arsjad, opzichter 1e. klasse B.O.W. dan lid Volks-
raad jang misih doedoek sekarang ini dengan soera 32 dari 59.

Dalam kieskring VII dapat terpilih toean *Abdoel Rasjid*, particulier Indisch
arts di Padangsidempoean, dapat 12 soera sedang toean Karako Si gelar Toe-
ankoe Soetan Mare den, Koeriahoofd Hoetaimbaroe, dapat djoea 12 soera.

Satelah diadakan *loting*, toean *Abdoel Rasjid* dapat kemenangan, mendjadi
dihanggap terpilih (Locomotief).

Raad Kaboepaten Bangkalan.

I. *Menetapkan anggaran taoen 1931.* Pada persidangan tertanggal 29
September 1930 Raad telah menetapkan anggaran taoen 1931.

Anggaran belandja ditetapkan f 179.349,— diantara mana afdeeling I,
Pemerintahan Kaboepaten dapat ditaksir f 13.543,—; afdeeling II, peker-
djaan oemoem, sekedar tidak termasoek dalam bagian-bagian lain f 87.149,—;
afdeeling III, pembersihan f 5.198,—; afdeeling V. penerangan f 5.340,—;
afdeeling VI, pekoebroeran oemoem f 920,—; afdeeling VII, peroesahaan
pasar f 39.385,—; afdeeling VIII, tempat-tempat pemotongan f 1.072,—;
afdeeling IX, pemeriksaan chewan dan daging f 7.050,— afdeeling X, pa-
sanggrahan f 630,—; afdeeling XIII, kesehatan oemoem f 4.863,—; afdee-
ling XV, subsidie-subsidie f 650,— (Locale Belangen f 25,— Loosmen-
loosmen parikoelir f 600,— dan Ned. Ind. Wegenvereniging f 50,—);
afdeeling XVI, oetang-oetang f 2040,—; afdeeling XIX, keloearan jang tidak
tentoe f 8.214,—

Anggaran penerimaan ditetapkan f 179.349,— diantara mana onderdeel 1,
pengabilan dari batig saldo dari taoen 1929 f 4000,—; onderdeel 2, padjeg
andjing f 200,—; onderdeel 3, padjeg patasan f 700,—; onderdeel 4, padjeg
minoeman keras f 675,—; onderdeel 5, pembajaran atas memakai djalan-djalan
dan tanah-tanah kosong f 300,—; onderdeel 6, padjeg kendaraan f 4000,—;
underdeel 7 pemeriksaan chewan dan daging f 7000,—; onderdeel 8 peneri-

maan dari peroesahan pemotongan *f* 7000,—; onderdeel 9, penerimaan dari *peroesahan pasar* *f* 149.000,—; onderdeel 10, penerimaan dari pesanggrahan *f* 95; onderdeel 11 penerimaan dari pekoebroer oemoem *f* 100,—; onderdeel 13 penerimaan dari mengepacht chewan boeroeng *f* 880,—; onderdeel 14, sewa dari garage auto *f* 200,—; onderdeel 20, soembangan dari Negri boeat keloearan jang tetap *f* 3.875.

II. *Menetapkan verordening tentang penetapan hoekoeman doea Regentschapsverordening.* Oleh Madjelis Gedeputeerden Provincie Djawa-Timoer telah diperingatkan, bahwa hoekoeman-hoekoeman dan denda-denda dari verordening-verordening dari Gewestelijke Raad Madoera dan Plaat-selijke Raad Oost-Madoera dan West-Madoera, jang misih berlakoe boeat regentschap, haroes di berobah dengan mengingat boenjinja pasal 62 Ordonnansi Kaboepaten. Berhoebroeng dengan itoe didapatnja djoega soeatoe tjonto penetapan verordening perobahan Pasal 1 dari verordening ini, ialah tentang penetapan hoekoeman toetoe paling tinggi 8 hari dan denda paling banjak *f* 25,—, ditrima dengan tidak dioendi.

Pasal tentang penetapan hoekoeman-hoekoeman terseboet diambil lipat doea kali, djika pelanggaran terdjadi lagi sebeloem 1 taoen lamanja sesoedahnja hoemkoem jang doeloe didjatoehkan, djoega ditrima. Demikianpoen pasal 3 tentang waktoenja verordening moelai berlakoe, jaitoe pada hari sesoedahnja verordening dioendangkan dalam Proovinciaal Blad Oost-Java (poatoesan Raad ttg. 28 Nov. 1930).

III *Membetoelkan beslit² dari Raad tentang idzin² sewa tanah.* Madjelis Gedeputeerden Provincie Oost-Java telah memperingatkan, jang pemberian vergunning² tadi sebetoelnja tidak sah, sebab verordening Gewestelijke Raad Madoera sebeloem boelan September 1929 hanja berlakoe sebagai Provinciaal verordening. Oleh karena verordening terseboet baroe sesoedahnja boelan itoe ditetapkan berlakoe boeat Regentschap, maka segala vergunning² jang waktoe sekarang misih berlakoe haroes diganti. Jang perloe diganti ialah vergunning dari benzine pomp dari Socony dan B. P. M.

Raad moefakat dengan mengganti beslit² terseboet (poatoesan Raad tg. 28 November 1931).

Raad Kaboebaten Tjlandjoer.

I. *Menetapkan anggaran taoen 1930.* Pada persidangan tertanggal 15 October 1930 Raad telah membitjarakan dan menetapkan anggaran taoen 1931.

Pada pemandangan oemoem toean *Djajamihardja* mengharap soepaja Dewan Kaboepaten berdaja oepaja oentoek meninggikan economie rajat, memoedah dan melekaskan perdjalan, memadjoekan pengadjaran dan memperhatikan kesehatan rajat. Oentoek meninggikan economie rajat Dewan haroes berdaja oepaja soepaja anak negri terlepas dari genggamann kaoem

penghisa
coperatie
boemi, p
sahaan n

la sang
perdjalan
blah beg
ambachts
beloen d
poetra L
ada terla
poela me

Toean
lama lagi
sekali sei
aer leidir
f 10.000
kat djoeg
berian ae
voorstel
jang tetaj
diboeang

Lain da
keradjina
Kemadjoe
lakoekann
silan tent

Lagi po
tidak ada
jang mendo
diadakan.

Taksira
gapnja te
pada tem

Bagai
Tjibeber,
hoofd ito
dalam so
apakah tj

Toean
pendoedo

penghisap darat dan haroes berichtiar oentoek mendirikan bermatjam-matjam cooperatieve vereenigingen, misalnja: perkoempoelan² memperoesahakan hasil boemi, perkoempoelan² keperloean sehari-hari dan perkoempoelan² peroesahaan memmidjamkan wang.

Ia sanget bergirang, oleh karena banjaknja wang jang disediakan oentoek perdjalanan (verkeer) ada f 119.346 djadi hampir seperdoea dari djoemblah begrooting, sedang soedah djoega disediakan wang oentoek pendirian ambachtsschool Tetapi kegirangan hati tidak sepenoeh-penoehnja, karena beloen diperhatikan hal pekerdjaan tangan oentoek kaoem isteri Boemi-poetra. Lagi poela wang oentoek keperloean kesehatan f 2760 besarnja ada terlaloe sedikit, maka diharapkan post ini ditambah soepaja dapat poela menambah polikliniek² di tempat² jang djaoeh letaknja dari kota.

Toean *Wirasendjaja* harap soepaja pekoebroer oentoek anak negri tidak lama lagi akan diadakan. Oentoek kesehatan memang betoel ada sedikit sekali sebab oentoek keperloean itoe haroes djoega dihitoeng pemberian aer leiding kepada pendoedoek dengan pertjoema jang berharga tiap² taoen f 10.000 mendjadi djoemblah f 2760 + f 10.000 = f 12.760. Ia moefakat djoega diadakan polikliniek² di tempat² jang djaoeh. Tentang pemberian aer leiding pada mesdjid dengan pertjoema ia tidak berani memboeat voorstel sedemikian, karena mesdjid itoe tjoekoep mempoenjai pengasilan jang tetap, akan tetapi ia moefakat, djika aer jang tidak terpakai djangan diboeang kekali Tjiandjoer tetapi dialirkan ke mesdjid.

Lain dari itoe ia harap soepaja regentschap menoeloeng memadjoekan keradjinan pekerdjaan anjaman dan membakar genteng dari orang³ desa. Kemadjoean peroesahan itoe boekan sadja berhasil bagai orang² jang melakoekannja tetapi bagai Pemerintah poen ada faedahnja, jaini padjeg pengasilan tentoelah tambah.

Lagi poela dikemoekakan djoega, bahwa dalam hal oeroesan „rooigelden” tidak ada pembebasan oentoek membajar bia zegel oentoek orang² miskin jang mendirikan roemahnja dengan begrooting f 30,— Pembebasan itoe perloe diadakan.

Taksiran pendapatan pasar f 40.000 berhoeboeng dengan malaise dihangapnja terlaloe tinggi, maka dipertimbangkan mengadakan toko-toko baroe pada tempat mana ada adegan² jang soedah toea.

Bagai penoetoep dikemoekan hal kepindahan Pasarhoofd dari Patjet ke Tjibeber, lantaran ada kabar bahwa kepindahan ini terdjadi karena Pasarhoofd itoe soeka toeroet tjampoer dalam oeroesan politiek, soeka menoelis dalam soerat kabar dan atjap kali datang laat dikerdjanja. Kalau benar, apakah tjoekoep boekti-boektinja?

Toean *Soerapradja* minta peranteraan Dewan Kaboepaten agar soepaja pendoedoek distrikt Tjikalong boleh mendapat idzin lagi oentoek memboeka

tanah, minta poela soepaja post subsidies dalam begrooting ditambah soepaja dapat memberi songkongang dengan wang kepada pendoedoek desa jang hendak memadjoekan perkerdjaan dan membakar genteng atau bisa mengirimkan pendoedoek desa itoe ke Radjapolah atau Tasikmalaja dan Soka dengan ongkos regentschap oentoek mempeladjar pekerdjaan anjaman dan memboeat-genteng.

Lain dari itoe ia harap soepaja di Mande diadakan sekolah klas II. Lagi poela ia minta soepaja perhoeboengan dengan regentschap Poerwakarta segera diperboeat dengan djalan memboeat djembatan Paroengkalong, dan soepaja djalan² diasphalt.

Toean *Kartamihardja* merasa heran bahwa wang oentoek ongkos² pemeliharaan regentschapswerken djaoeh lebih besar dari pada ongkos² aanleg. Berhoeboeng dengan dzaman jang koerang baik ia menimbang bahwa oepah koeli harian jang f 0,45 perloe dinaekan sampai f 0,60. Ia tidak menjetoedjoei bekerdja dengan perantaraan aannemer, sebab dengan atoeran ini sebahagian besar dari wang jang dikeloearkan mendjadi oentoeng aannemer. Lain dari toe berhoeboeng dengan malaise pemoengoetan opcenten atas padjeg pengasilan ia harap soepaja dihapoeskan lagi.

Atas pemandangan terseboet didjawabnja oleh wakil *Voorzitter*, bahwa porstel² dari toean Djajamihardja akan diperhatikan. Tentang orain toean Wirasendjaja diterangkan sebagai berikoet:

- 1e. Tentang memboeat hydrant dihalaman mesdjid sekarang lagi dioeroes.
- 2e. Hal desalasten sedang diselidiki oleh kepala² distrikt.
- 3e. Pembebasan zegel diatoer dalam zegelordonnantie.
- 4e. Pendirian adegan pasar jang baroe soedah dimoelai.
- 5e. Kepindahan Pasarhoofd dari Patjet ke Tjibeber terlakoe atas permohonan sendiri, sedang ia sering datang laat pada kerdjanja djadi boekan berhoeboeng dengan politiek atau toelis menoelis dalam soerat kabar.

Berhoeboeng dengan kehendak toean Soerapradja mengadakan sekolah di Mande didjawabnja hal ini akan diperhatikan. Djembatan di Paroengkalong tentoe akan didirikan kalau wangnja oentoek keperloeian itoe soedah ada. Tentang mengirimkan pedoedoek desa ke lain tempat oentoek mempeladjar kepandean dengan ongkos regentschap voorzitter setoedjoe. Permohonan idin oentoek memboeka tanah kantor bestuur toesoekan kepada jang berwadajib, akan tetapi Boschwezen menahan permohonan itoe.

Ongkos pemeliharaan ada lebih besar dari pada ongkos aanleg itoe benar, sebab ongkos pemeliharaan itoe bergoena oentoek seloeroeh regentschap, sedang ongkos² aanleg tidak.

Menaikkan ongkos koeli harian akan memberatkan kas Kaboepaten dan tidak akan mendjadi sebab menambah radjin bekerdja. Menjerahkan pekerdjaan kepada aannemer itoelah jang sebaik-baiknja, karena dengan atoeran begitoe tidak akan mendapat koeli jang malas.

Satelah
dibitjarakar
Anggaran
deeling I,
II, biasa oe
djaan² oem
afdeeling I
kebersihan
adegan f
deeling IX,
f 1.245,—
deeling XI
leiding f 6.
f 2.760,—
economie
f 17.940,—
penerangan
hoean lebih
Anggaran
1, sisa o
jang beloe
f 11.604,—
memelihara
padjeg kera
onderdeel
padjeg ker
f 2350,—;
derdeel 9,
daging f 1
f 2.200,—;
onderdeel
deel 14, pe
dari perato
boeran² oe
dan tanah²
oentoek me
f 50,—; o
deel 26, pe
jang tetap
keloearan j
II. Mem
December

Satelah dijawab demikian oleh wakil voorzitter satoe-satoenja pasal dibiitjarakan dan ditetapkan, kemoedian anggaran seanteronja ditetapkan. Anggaran keloearan ditetapkan djoemblah *f* 254.077,— diantara mana afdeeling I, Pemerintahan Kaboepaten dapat ditaksir *f* 23.161,— ; afdeeling II, biaja oemoem dari pedjabatan techniek *f* 24.689,— ; afdeeling III, pekerdjaan² oemoem jang tidak termasuk pada bagian² jang berikoet *f* 94.657,— ; afdeeling IV, penjabrangan² *f* 2.600,— ; afdeeling V pekerdjaan mendjaga kebersihan *f* 9.739,— ; afdeeling VII, oeroesan merombak dan mendirikan adegan *f* 2.370,— ; afdeeling VIII, pekoebroer² oemoem *f* 1.820,— ; afdeeling IX, peroesahan pasar *f* 9.056,— ; afdeeling X, roemah² pemotongan *f* 1.245,— ; afdeeling XI, pemeriksaän chewan dan daging *f* 1.934,— ; afdeeling XIV, pesanggrahan² *f* 1.980,— ; afdeeling XV, peroesahan waterleiding *f* 6.235,— ; afdeeling XVI, daja oepaja oentoek memadjoekan kesehatan *f* 2.760,— ; afdeeling XVII, daja oepaja oentoek memadjoekan kesedjahteraan economie rajat *f* 250,— ; afdeeling XVIII, pengadjaran (ambachtschool) *f* 17.940,— ; afdeeling XIX, oetang pioetang *f* 30.635,— ; afdeeling XX, bia penerangan djalan *f* 8.830,— ; afdeeling XXIII, keloearan jang tidak ketahoean lebih doeloe *f* 11.592,—.

Anggaran penerimaän ditetapkan *f* 254.077,— di antara mana onderdeel 1, sisa oeang menoeroet peritoengan jang kemoedian sekali (1929) jang beloem disediakan boeat apa keperloeannja, dapat ditetapkan *f* 11.604,— ; onderdeel 2, bantoean dari Negri oentoek melakoean dan memelihara penjeberangan² jang dahoeloe dipachtkan *f* 325,— ; onderdeel 3, padjeg keramean oemoem *f* 7.500,— ; onderdeel 4, padjeg andjing *f* 250,— ; onderdeel 5, padjeg pendjoealan minoeman keras *f* 575,— ; Onderdeel 6, padjeg kendaraan *f* 10.000,— ; onderdeel 7, padjeg pendjoealann petasan *f* 2350,— ; onderdeel 8, opcenten atas padjeg pengasilan *f* 13.575,— ; onderdeel 9, rooigelden *f* 2.500,— ; onderdeel 10, pemeriksaän chewan dan daging *f* 1200,— ; onderdeel 11, pendapatan dari roemah pemotongan *f* 2.200,— ; onderdeel 12, pendapatan dari peroesahaän pasar *f* 40.000,— ; onderdeel 13, pendapatan dari peroesahaän waterleiding *f* 19.000,— ; onderdeel 14, pendapatan dari pesanggrahan *f* 175,— ; onderdeel 15, penerimaän dari peratoeran reclame *f* 250,— ; onderdeel 16, penerimaän dari pekoebroer² oemoem *f* 500,— ; onderdeel 17, pembajaran idinan memakai djalan dan tanah² lapang *f* 675,— ; onderdeel 24, soembangan dari G. E. B. E. O. oentoek memelihara djalan Regentschap Tjidjedil-Centraal listriek G.E.B.E.O. *f* 50,— ; onderdeel 25, penerbitan pemberita Kaboepaten *f* 670,— ; onderdeel 26, pengepachan sarang boeroeng *f* 406,— ; onderdeel 27, pembajaran jang tetap dari Negri *f* 123.260,— ; onderdeel 28, toeslag dari Negri atas keloearan jang bertambah-tambah jang tidak ada persediannja *f* 14.284,—.

II. *Memperbaiki verordening-verordening*. Pada persidangan tanggal 15 December 1930 Raad telah memperbaiki.

- a. Peratoeran tentang memadjoekan keterbitan, kebersihan, keresikan, keamanan dan kesehatan oemoem.
- b. Peratoeran atas pemeriksaan dan pemotongan chewan dan atas pemeriksaan dan pendjoealan daging.
- c. Peratoeran atas menomeri pekarangan dan adegan dan tentang memasang papan nama.
- d. Peratoeran oentoek memoengoet wang leges.

Verordening-verordening terseboet diatas ini

dirobah dan diperbaiki menoeroet pertimbangan² Madjelis Gedeputeerden.

III. Menarik kembali *Peratoeran bermoeat larangan oentoek memboeat kolam tempat memelihara ikan atau memperloeas kolam jang soedah ada.* Peratoeran ini dari Madjelis Daerah Priangan doeloe tg. 5 Maart 1920 tidak termasuk pada peratoeran² Madjelis Daerah jang diserahkan kepada Kaboepaten Tjiandjoer, karena mana peratoeran Kaboepaten terseboet haroes ditarik kombali, demiklanlah menoeroet kehendak Madjelis Gedeputeerden-Penarikan kombali ini tidak bermaksoed mengapoeskan peratoeran jang asli, jang sekarang berlakoe sebagai atoeran provincie.

Raad moefakat dengan penarikan ini (poetoesan tg. 15 Dec. 1930).

IV. Menetapkan beslit-beslit berhoeboengan dengan desa?

Pada persidangan 15 Dec. 1930 Raad telah menetapkan:

- a. Beslit tentang menentoekan soesoennnja pegawai desa dengan mengetjoealikan kepala desa.
- b. Beslit tentang mengatoer angkatan dan lepasannja pegawai desa, ketjoeali kepala desa.
- c. Beslit tentang mengatoer pengasilannja kepala desa dan pegawai desa jang lain.
- d. Beslit ketentoean² tentang koeadjibannja kepala desa atas administratie roemah tangga desa.

Ketentoean² ini asalnja hendak diperboeat sebagai verordening, akan tetapi berhoeboeng dengan ajat 2 dari pasal 56 R. O. maka haroes ketentoean² ini ditetapkan dengan besluit. Koeasaan dalam hal ini beralesan pada pasal 2, 3 dan 5 dari Inl. Gemeenteordonnantie jang telah dioebah menoeroet pasal 6 dari Stbl. 1925 No. 378.

Pada pasal 1 dari beslit C toean *Wirasendjaja* menimbang, bahwa minimum gadjih kepala desa f 40 itoe terlaloe rendah dan memvoorstel soepaja dioebah mendjadi f 50, voorstel mana ditrima oleh persidangan. Lain dari itoe ia voorstel soepaja ajat 1 dari pasal 1 ditambah ketentoean, demikianlah bahwa waktoe pilihan loerah hanjalah pengasilan loerah boleh ditetapkan kembali (dioebah), sedang pengasilannja pegawai desa jang lain dioebah pada waktoe memilih oentoek mengangkat pegawai itoe, jaitoe

soepaja
djoega c
Voorz
dengan
pada ti
keadaan

Corres
Kepad
kiranja s
mengena
Lain c
memboe
kami da
hidoep c
Toean
dapat m
haroes c

Ver k
tot lec
W. J. d
tot lid
Muyen.

Bestu
Het b
te Bata
beiden
soema e
te Griss
R. Slam

Redac
Alle voc
H. Obbi

soepaja mareka itoe diperlindoengi boekan sadja oleh commisie akan tetapi djoega oleh peratoeran jang sah.

Voorzitter tidak kaberaan dan atas voorstelnja pasal 1 ajat 1 ditambah dengan sub b jang menentoekan bahwa pengasilan pegawai desa ditetapkan pada tiap² taoen waktoe memboeat desabegrooting dengan mengingat keadaan kas desa.

Correspondentie.

Kepada pembantoe-pembantoe. Kami harap dengan sangat soedi apalah kiranja sekalian pembantoe-pembantoe menoeelis karangan-karangannja jang mengenai kepentingan kaboepaten meloeloe dalam bahasa *Melajoe* meloeloe.

Lain dari itoe kami harap soepaja toean pembantoe-pembantoe djoega memboeat propaganda atas terbitnja madjallah baroe ini, soepaja madjallah kami dapat dibatja oleh sekalian lid-lid raad kaboepaten dan senantiasia bisa hidoep dengan soeboer.

Toean T. di Pandeglang. Dengan menesal karangan toean kami beloem dapat moeatkan dalam madjallah ini, lantaran ditrimanja terlaloe laat dan haroes dipriksa oleh Commissie van Redactie lebih doeloe.

Personalia.

Verkozen:

tot leden van den stadsgemeenteraad Modjokerto N. G. J. Wildeboer en W. J. de Rochemont.

tot lid van den stadsgemeenteraad van Meester-Cornelis R. Edwards van Muyen.

Officieele Mededeelingen.

Bestuur.

Het bestuur is thans samengesteld als volgt: J. J. G. E. Rückert, Voorzitter, te Batavia; G. de Raad, Secretaris, F. W. M. Kerchman, Penningmeester, beiden te Semarang; W. J. A. C. Bins te Batavia; R. A. A. Wiranata Koesoema en Ir. J. E. A. von Wolzogen Kühr, beiden te Bandoeng; M. Soetardjo, te Grissee, D. Baron Mackay te Medan; H. I. Bussemaker te Soerabaja en R. Slamet te Semarang.

Redactie.

Alle voor de redactie bestemde stukken dienen gericht te zijn aan den heer H. Obbink, Palmenlaan Zuid 41, Semarang.

18e Jaar

L

Org

D
G
d
e

Re

Vaste m

Opneming

1 Apr
is dan t
zijn de
Semaran
imposan

Het is
onder zo
depressi
meen d
hebben
niet zee
dan ook
er op
Gelukkig
gemeent
eerste k
te herde